DIARI CATALÁ
DE
Avisos, Noticies y Anuncis

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona { Edició vespre 1 ptes. mes / Edició matí. 1 » »
Espanya . . . . . 4'50 ptes. trim.
Unió postal . . . . . 9 » »
Paquet de 30 números . 90 céntims

La Veu de Catalunya

5 cent.

Redacció y Administració
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entressol
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPREMPTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Telèfon 184

Anuncis, esquelas, comunicats y reclams a preus covencionals. Per la edició del vespre s'admeten esquelas mortuories fins a les sis de la tarde. Per l'edició del matí, fins a les tres de la matinada.

Any XXI núm. 4,319 — Barcelona: Dijous 1 de juny de 1911 — Edició del MATÍ

SANT DEL DIA: Juvenci, mr.
Sants de demà: St. Eugeni, p. y conf.—**Quaranta Hores:** A la iglesia de RR. Escolapies.—**Hores d'exposició:** De les sis del matí a 2/4 de vuit del vespre.—**Demà:** A la mateixa iglesia.—**Cort de Maria:** Ntra. Sra. de la Mercè, a sa iglesia, privileg. o a la del Pi.—**Demà:** Ntra. Sra. dels Angels, a sa iglesia.—**Missa d'avuy:** Octava de l'Ascenció del Senyor; color blanch.—**La de demà:** Sta. Angela, vda.; color blanch.—**Adoració nocturna:** Avuy, dijous, dia I. Torn de Sant Joseph.

Observatori Meteorológich de la Universitat. - Director: E. Alcobé — 31 de maig
HORES D'OBSERVACIÓ: 9 matí y 3 tarda.—Baròmetre a 0° y al nivell del mar: 760'09, 759'89.—Temperaturas: Màxima 31'4 sol; 22'9 ombra.—Mínima, 18'2 ombra; 15'0 rell.—Temperatura a l'ombra: 20'0; 20'8.—Pluja a les 24 hores: 1'25.—Aigua evaporada en milimetres: 2'11.—Graus d'humitat: 77; 60.—Direcció del vent: ESE; E.—Velocitat del vent: 130 k.—Estat del cel: cobert; nuvulós.—Núvols. Classes: C. K.—Cantitat: 0'8.
Sortida del Sol: 4'20.—Posta: 7'17.—Sortida de la lluna: 1'14 matí.—Posta: 11'21 nit.

✝

EL NEN

Marián Callís y Torner

volà cap al Cel l'últim dia de maig
als 27 mesos d'edat

Els pares y demés parents ho participen als amichs y coneguts.

Vich, 1 de juny de 1911

MAGATZEMS «EL CENTRE»
DE MELCHOR, CULÍ Y TARRÉS
5, Ronda Sant Pere, 5 (prop del Passeig de Gracia)
GRANS ASSORTIMENTS DE NOVETATS EN
LLANERIA, SEDERIA y LLENCERIA
especialment en catxemirs de seda, libertys, estampats de seda y cotó, gran varietat de gèneros blanchs a preus de fàbrica y tota mena de fantasies pera la temporada.

Dr. Jori Biscamps. Malalties de la dona, llagues de les cames y Cirurgía. Consulta de 2 a 4. **Claris, 72, pral.**

REUMA Dolors articulars crónichs se curen rápidament per un procediment nou. De 3 a 4. **Carrer Pelayo, 40**

J. Marsans Rof y Fills
Valors, Cupons, Giros, Comptes Corrents, Cambi de Monedes
RAMBLA CANALETES, 2
Negociem el cupó dels Deutes Interior y Amortisable 4 %, venciment 1.er juliol pròxim.

MOSAICHS E. F. ESCOFET & C.
Marbres Pedras Fustas — Ronda Sant Pere 8 — Construcció Decoració

Tusquets y C.ª S. en C. Banca-Borsa
Valors y cupons.—Rambla del Centre, 9

GRAN MAGATZEM
pera llogar. C. Universitat, 45.B. Portería.

INDISPENSABLE ALS QUE VIATJAN
Y ALS HOMES DE NEGOCIS
ADOPTATS DE REYAL ORDRE
pels Ministeris de la Guerra y Marina
Previ informe
de la Junta Superior Facultativa de Sanitat
RECOMENATS
PER LA REYAL ACADEMIA DE MEDICINA
després d'ensajarlos en la clínica

CURAN INMEDIATAMENT
com cap altre medicament
usat fins avuy,
tota mena d'indisposicions del tubo digestiu
Vòmits y diarreas dels tísichs,
dels vells, dels nens,
Cólera, Tifus, Disenteria,
Vòmits de les embarassades y dels nens
Catarros y Llagues del Ventrell
y piroxis ab eruptes agres
Dominisse en tot el mon en les principals Farmacies
SALICILATS DE VIVAS PEREZ
en pastilles y en papers
Totes les capses porten enganxada a la coberta la alegoria de la Deesa Ceres. En els prospectes hi apareix una inscripció transparent ab els noms del medicament y del autor

E. Prat de la Riba
La Nacionalitat Catalana
SEGONA EDICIÓ
Un vol. de 152 pàg., de 20 × 13 cm., en excelent paper vergé
Edició popular: 50 cts.
Ab cobertes a dues tintes y el retrat de l'autor: 1 pta.
DE VENDA EN LLIBRERÍES Y KIOSCOS
Dip.: Ferràn VII, 57, entl. *La Cataluña*
NOTA: Queden uns pochs exemplars en paper de fil que podràn adquirirse en aquesta Administració a 15 pessetes exemplar.

Negociém Valors y Cupons
Fills de F. Mas Sardà, Rbla. Centre, 20.

STOMALIX
es la marca de fábrica del ELIXIR ESTOMACAL DE SAIZ DE CARLOS, el mejor
TÓNICO DIGESTIVO
que recetan los médicos para la curación de los desórdenes digestivos, ya sean producidos por excesos de comer y beber, abusos de toda clase, pasiones deprimentes, trabajo y preocupaciones constantes, etc.., aun cuando tengan una antigüedad de 30 años y hayan fracasado los demás medicamentos.
CURA el DOLOR de
ESTÓMAGO
acedías, aguas de boca, vómitos, indigestión, dispepsia, estreñimiento, diarreas y disenterias, mareo de mar, dilatación y úlcera del estómago, neurastenia gástrica, hiperclorídria y anemia y clorosis con dispepsia.
De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30, MADRID
Se remite por correo folleto á quien lo pida

CATALUNYA

El senyor Guerra del Río, que no es català, no sab compendre còm una votació ha juntat a tradicionalistes ab lliberals y conservadors y representants de les tres agrupacions nacionalistes a la Diputació provincial. El senyor Valentí prou que ho deu entendre; perque el senyor Valentí es català. Les ambicions, els odis, l'orgull, l'atavisme de lluites poden llensar uns catalans contra'ls altres, però quan vé'l moment de sentirse catalans, tot desapareix. El sentiment de catalanitat plana sobre totes les divisions y les lluites de la nostra terra. Per això may perdem la esperança, per això confiem sempre en el pervenir.

Té grans defectes el nostre poble: a Sant Feliu del Llobregat s'ha posat de manifest un dels més terribles; en la lluita entre'ls nacionalistes n'apareixen cada día de ben lamentables: es insubordinat, amich de radicalismes, destructor; té un rey al cos el nostre poble, però quan se sab despertar en ell el sentiment de patria, ressorgeix sempre aquell poble admirable de les Festes de maig de 1906 y de les eleccions de 1907.

Y ara s'ha rectificat un gran erro de aquell moviment. Ara s'ha donat entrada, hi han entrat voluntariament y ab entusiasme, a l'acort de la Diputació, els partits dinàstichs que cada día—fòra tristes individualitats que no's donen—van allunyantse més dels vells procediments que'ls atragueren la excomunió del poble.

Cent cops ho hem dit: sense la reconstitució de la personalitat de Catalunya, sense un organisme català que la representi, no hi hà manera de lograr cap de les reivindicacions que volem pera la nostra terra. Aquest organisme català, es el fonament del gran edifici de la nostra autonomía. Conseguirlo val més que deu anys de predicacions idealistes. Y ja no som sols els nacionalistes els que acceptem aquest principi els que anem a treballar pera implantarlo, som tots els catalans exceptel's lerrouxistes que ja nasqueren a la vida contra'ls principis y l'actuació catalanista. Es una gran victoria del catalanisme aquesta; es una gran gloria pera la nostra Diputació provincial; es una gran esperança pera Catalunya que veu acostarse l'hora del renaixement de la seva personalitat en forma tangible, pràctica, d'actuació.

Y la veu acostarse quan veu que s'aixeca de son sepulcre l'edifici de la Generalitat, quan se li lleven els parraches ab que varen disfressarlo, com ens disfressaren a nosaltres.

Obrim el cor a la esperança: ha imperat un moment el sentit constructiu, y la obra catalana ha avensat un pas de gegant.

A la Catalunya que tots tenim dintre del cor, a la Catalunya de la historia, de la raça, de la llengua, li donarem un organisme; ne farem acció.

Y contra d'ell no prevaldràn les mesquineses dels homes.

Hem trobat el punt que demanava Arquímides: la palanca, ja la tenim; la força pera mòurela, també.

Al Dia

Aquí y allí

Se va complicant per moments la política madrilenya; y se va complicant al Senat, ahont no té veu el senyor Maura. Cert es que'ls incidents poden repercutir en el Congrés; però, donat el caràcter del quefe dels conservadors, no es probable que aixís sigui, per la seva voluntat al menys.

Y hauría d'ésser; jo crech que'l senyor Maura hauría de parlar; ja ha callat ben bé prou; prou y massa. Quan arrelen conflictes com els que ha portat el senyor Canalejas, quan s'amenassa com aquest ha fet, encara que rectificant l'amenassa ab un recurs oratori, quan la política pot haver de donar un salt a les fosques, es precís que'ls homes que la dirigeixen parlin. El país té'l dret de sentirlos, de saber lo que li ofereixen; ha de saber ab qui ha d'anar.

Quan a la Diputació de Barcelona'ls partits tots, menys el lerrouxista, donen proves de patriòtica solidaritat y afirmen principis esperansadors que obren un nou camí a les aspiracions dels catalans, al Senat els partits espanyols se divideixen, amenassant ab el perill d'establir dos grans camps irreconciliables, dúes grans agrupacions d'esquerres y de dretes, que lluitaríen sense colaboració comú en l'obra indispensable de la reconstitució de totes les forses de l'Estat, llensantnos a lo desconegut. Quan fora hora d'agrupacions pera resoldre punts concrets, d'inteligencies entre'ls patriotes pera fugir de docmatismes y concretarse a la realitat, apareix el gran perill d'una lluita per principis que pot restituir Espanya a les del sigle XIX, que li entrebancaren la vía del progrés y la riquesa.

Per això crech que es ocasió de que parli el senyor Maura. El callar, el saber callar es una gran virtut, però hi hà moments que pot semblar això una feblesa. Crech que'l senyor Maura ha fet molt bé callant en certes ocasions, però ara faría més bé en parlar. La rahó necessita moltes vegades, pera ferse compendre, del vehícol d'una paraula clara, precisa.

¿Ahont ens porta l'arrogancia ab que'l senyor Canalejas disfressa la seva feblesa? ¿Còm vol deixar la lluita política per l'egoisme de tenir una bandera en la oposició? ¿Quin remey pot aplicarse a n'aquests mals? ¿Còm s'ha d'aturar la marxa desenfrenada d'un orgullós cap als enemichs de tot lo existent, que no tenen més garantía que les seves lluites, els seus odis, y en molts casos la seva immoralitat? El senyor Maura podría dirho; ja ha callat prou, ja s'han sentit prou els seus enemichs; ara se l'ha de sentir a n'ell, y no com un oposicionista al poder, sinó com un estadista que examina y dirigeix.

Com més a Madrid s'emboliqui la política, ab més fermesa devem aquí Catalunya afermar els nostres principis, que no contradiuen ni son contradits en cap moment per la intervenció de Catalunya en la política general d'Espanya. Es un fet que, després de la Solidaritat, ens han invadit els problemes polítichs espanyols, per no haver sabut ésser nosaltres els invasors; en Cambó fou profeta. Y com més se compliquin aquests problemes, com més força tinguin, més completa serà la invasió. La gran divisió que s'acosta, es el perill més gros que haurà sofert la causa de Catalunya. Per això la meva alegría per la votació del principi salvador de la personalitat de Catalunya, ab un organisme que la representi.

Ab tot, Deu vulgui que vingui, com altres vegades, alguna sorpresa política que, com l'oli en el mar, amanseixi el temporal que ha desencadenat el senyor Canalejas.

No convé a ningú.

POL.

Polítiques

L'acort patriótich

Ans d'ahir, a la nit, en els teatres y concerts, en els cafès y altres llochs de reunió, y avuy per tota la ciutat, entre les persones de sentiments autonomistes y aimants de Catalunya s'hi sentía una gran satisfacció pel patriòtich acort près per la nostra corporació provincial. Satisfacció que creixía quan s'enteraven de la perfecta unanimitat que hi hagué en la votació entre tots els partits, exceptuant, com es natural, els lerrouxistes.

Segons hem sentit a dir, alguns entusiastes demanaràn reunions de les associacions pera que corporativament se fassi ostensible aquesta general satisfacció, enviant comunicacions de felicitació a tots els diputats de la corporació provincial, per haver començat a obrir el camí que ha de durnos a fer efectiva la personalitat de Catalunya y la creació de la Mancomunitat Catalana.

Ja hi torna

Dies enrera ja vàrem corretgir un atolondrament de «El Diluvio» per haver alsat un castell de cartes sobre una lleugeresa o una mala intenció de bescantar, senso més ni més, a personalitats regionalistes.

Ahir en va fer una altra. Li convenía dir que hi havía gran maror cap a la dreta y, sense engaltar y sense saberho y sense enteràrsen, ens fa saber que a la Lliga Regionalista hi hà una maror grandiosa, que no s'entenen, que..., etc.

Es un cas de broma la dita de «El Diluvio». ¿A la Lliga hi hà gran maror? ¿A la Lliga? ¿Entre qui? Sinó que sigui entre l'escribent, el consergé y els dos moços, no sabem entre qui més n'hi pot haver.

Sàpiga «El Diluvio» que, al local de la Lliga Regionalista, quan no hi hà una actuació regionalista en la política, no acostumen anarhi els socis; no s'hi fa vida de casino allí y, per lo tant, es una invenció absurda lo que diu «El Diluvio».

¡Sangre!...

Ab el títol «Para los asesinos de ayer» y el subtítol de «¡Sangre!...» la gazeta lerrouxista publica un escrit dels lerrouxistes presos a la Celular, y referent als successos de Sant Feliu del Llobregat. En un dels paragrafs diu:

«Y se ha empapado nuevamente el suelo de sangre vertida por la traición, por la cobardía, de los que sólo saben herir por la espalda, como buenos mercenarios de una causa vendida á todas las infamias y á todos los crímenes».

Entre aquests que s'esveren de la sanch, de la traició, etc., etc, hi hà en Manuel Posa y Roca, l'autor del atentat contra'ls senyors Maura y Oliveda a la estació del ferrocarril de França.

¿.....?

Informació

Varies

—La Junta Directiva del Casino de Sans ha quedat constituída en la següent forma:

President, don Lluis Guilera; vis-president, don Eduart Pujol; comptador, don Pere Escrichs; tresorer, don Pere Fabra; secretari, don Ramón Laporta; vis-secretari, don Pau Canellas; bibliotecari, don Bernat Ferré, y vocals, don Jascinto Laporta, don Joseph Masabé, don Joaquim Ragon y don Joan Salat.

—El diputat tradicionalista senyor Iglesias ha dit als seus electors de Girona que's proposa anarsen a Madrid el dia 2 de juny, pera explanar al Congrés les interpelacions que té anunciades sobre la immoralitat a Barcelona y els successos de Sant Feliu del Llobregat.

—Cumplimentant una de les conclusions del miting del Principal, anit varen reunirse en el Comitè de Defensa Social, els presidents y representants de moltes associacions econòmiques, polítiques, de cultura y religioses, que, ratificant l'acort esmentat, varen constituirse en Lliga contra l'immoralitat, autorisant a la Comissió organisadora del miting pera que, com a Junta interina de la Lliga, segueixi funcionant sense perjudici de nomenar una Junta definitiva en altra reunió, després d'haver rebut els assistents les instruccions necessaries de llurs respectives societats.

A instancies d'alguns dels delegats, el senyor don Joseph R. Carreras, que presidía l'acte, va traçar les línies generals del plan que s'havía de seguir mereixent l'aprovació de la concorrencia.

Desde Madrid

El Canalejas d'ahir

Un bon amich que forma part de la Junta Directiva del «Círculo de la Juventud liberal democrática», va convidarme anit a la inauguració oficial de l'esmentada societat, domiciliada a la «Costanilla de los Angeles».

Com jo presumía que, d'assistirhi, podría aprofitarme d'algun detall pera trasladarlo als lectors de LA VEU, ja'm tenen a mi, junt ab un parell de companys, esperant en el saló principal del «Círculo» l'arribada del president del Consell de ministres, que havía anunciat visitaría ab motiu de la inauguració l'hostatge social dels joves lliberals-demòcrates.

Lo primer que vaig observar en el saló d'actes del Círcol canalejista va ésser que ni darrera de la taula presidencial ni en cap de les parets d'aquella sala hi figurava la més petita demostració de que allí s'hi reunirien, presidits per don Joseph Canalejas, lo més selecte de la joventut democràtica madrilenya.

—¿Ni un retrat del rey han tingut a mà tota aquesta aristocràtica representació de la joventut canalejista?— Y pera sortir de dubtes vaig cridar a un bon amich, soci d'aquella entitat que anava a celebrar oficialment la inauguració, expressantli la meva sorpresa.

—Ja veurà—va manifestarme,—fà alguns díes, un distingit consoci, ens manifestà que en obsequi del Círcol posava a la disposició de la Junta un soperb retrat de don Alfons XIII, y devant aquell galant oferiment, va reunirse la Junta, havent acordat, per unanimitat, no acceptar l'obsequi, perque, en primer lloch venen alguns obrers y no convé que vegin aital retrat, y després que, francament, aquí, casi tots, en el fons, SOM REPÚBLICANS.

—¿Què diu?

—Home, ja veurà, som dinàstichs, però a condició de que no's posin obstacles al nostre programa radical.—

No es pera descriure la estupefacció que tan eloqüents manifestacions varen ocasionarme.

Y consti bé, que per graves que siguin,—que ho son molt més tenint en compte la sessió que anit va celebrarse en aquella societat canalejista—son autèntiques y exactament reproduídes. Que jo tindré com a obligació primera en totes les meves cròniques la de no separarme de la veritat, mantenint la meva ploma dintre'l cercle de la lleal-tat en l'atach y fidelitat en la narració, ja que, per altra banda, vaig veyent cada día més fàcil trobar realitats inconcebibles y interessants, entre lo molt que a Madrid està subjecte al fureig del periodista.

Ab la sorpresa natural en qui, com jo, esperava assistir a un acte de propaganda dinàstica, vaig despedirme del amich que tan ingènuament acabava de confessarme una intimitat política tan important, y als pochs moments, ab una de visques y aplaudiments previament organisats, m'anunciaven els joves demòcrates l'arribada de llur quefe.

Efectivament. Don Joseph Canalejas y Méndez, acompanyat den Vincenti y els individuus de la Directiva, fà la seva entrada entre les aclamacions de un centenar de correligionaris del «Círculo de la Juventud liberal-democràtica» y «Centro de Obreros».

Després de un parell de discursos dels presidents de les dúes entitats esmentades, y una breu y interessada intervenció del senyor Vincenti, moretista preterit y cansat ja de les amargures del desert, va fer ús de la paraula el president del Consell de ministres, dich mal, don Joseph Canalejas y Méndez, com ell mateix va remarcar.

—El qui avuy s'honra ab la vostra companyía, no es el president del Consell, no; es aquella Canalejas vostre; es el Canalejas d'ahir, entusiasta de la democracia, del progrés y de la llibertat.—

Aixís va començar y ab idèntiques manifestacions posà fí a son discurs, el qui no volía, ni podía ésser, en aquells moments, altra cosa que'l Canalejas demagoch, l'agitador, el dels latifundis y les primaveres republicanes, perque, un president del Consell de ministres, no deu abandonar a les indiscrecions d'una joventut semi-republicana les exaltacions passionals d'un polítich tan variable.

Els crits y la significació ab que alguns concorrents aplaudien les manifestacions radicals del senyor Canalejas, donaven una idea de la orientació política que aquella selecta representació de la joventut lliberal madrilenya vol imposar a les altures del Govern d'Espanya.

Ab uns quants visques a «nuestro Canalejas», «el presidente liberal», «el primer demócrata de España» y unes interessades enhorabones dels candidats a ministre que voltaven al president del Consell, va acabarse la inauguració oficial d'aquell «Círculo de la Juventud liberal-democrática».

Y el cronista va sortir de la sala d'actes, plenament convensut de que ni'l don Joseph Canalejas que acabava de parlar era'l president del Consell de ministres, ni aquells centenars de socis que varen aplaudirlo podíen tenir la pretensió d'haver hostatjat en llur casal al primer conceller de la Corona.

F. C.

Madrid 28 maig 1911.

Les polèmiques y la Moralitat

La darrera bacanal.—Coincidencies teòriques y antagonismes polítichs.—Les protestes fàcils.—«A totarreu tenen bech les oques».—Sibaritisme democràtich.

Barcelona, sense torbarse, com París, en plena efervescencia revolucionaria, ha contemplat l'apoteosis de la prostitució. No ja ab el nom de «Diva Rahó», sinó brutalment, sense eufemismes, ab la vergonyosa estridencia de la carn exaltada.

Els udols de la fera trascendíen als nostres passeigs. Els qui, per incitar a la violació, al sacrilegi, a les torpituts, invocaven llur devoció a la «augusta categoría de madre», reclutan els atuells de folgança en els cataus d'estirilitat y druderia.

Aixís s'encabrita la immoralitat quan la delaten.

Perque no altra finalitat que'l «dur la contra» tingué la bacanal del dijous al vespre.

***

Mentres perduri la nostra propensió als radicalismes, no serà possible realisar cap gran obra positiva de caràcter colectiu. Aixís la Solidaritat fracassà, quan els seus directors volgueren utilisarla pera construir.

Es debades que cerquem temes, motius d'unió, agens a tota política. Fins pera estudiar la lluna y el sol, ens dividim. Tot lo més se donen coincidencies en l'aspecte doctrinari, quan cadascú monologa apart.

Aixís, al ocuparse de la immoralitat campanta, l'han fustigada, no solament els diaris més reflexius y asserenats, no solament els periòdichs més intransigents de la dreta, sinó d'esquerrans com «El Diluvio», «La Publicidad» y «El Poble Català».

Cadascú del respectiu punt de vista estant, convenien tots en la conveniencia, en la necessitat urgent d'una repressió unànim dels espectacles immorals, y adhuc en la conveniencia y en la necessitat d'una intensa acció d'ètica social.

Era «El Diluvio» qui preconisava un día la educació integral, això es, la formació física, intelectual y «moral» de la joventut, ja que «la instrucció sola no neutralisa, sinó que més aviat agrava la immoralitat». Era un altre día «La Publicidad» la qui parlava de restringir, si fos possible, l'abús de determinades lectures, adhuc les científiques, permetentles no més als qui fossin «capassos de pairles». «El Poble Català», més recentment, se declarava en contra de la exhibició immoral, pública o dissimulada, y ab una exaltació d'ira purificadora, se sentia en cor de protestarne «a colps de pedra». Y altres vegades encara, y aquests mateixos díes, insistíen alguns d'ells sobre'l tema de la pornografía y la ineludible precisió de reprimirla.

Malgrat aquesta convergencia d'opinions, malgrat l'exemple que'ns donen a Madrid, hont se son ajuntats, pera combatre la pornografía, homes de tots els partits y de totes les escoles, ha calgut no més que a Barcelona se tractés de fer quelcom en aquest sentit, pera que'ns desavinguessim y rebrotessin els eterns antagonismes dels radicals de la dreta y dels radicals de la esquerra.

Ha calgut no més que fossin homes de la dreta els qui iniciessin la campanya pera que, tot d'una, els homes de l'esquerra, ab una rara unanimitat, mudessin de parer y, alguns, sense restricció de cap mena, ponderessin les excelencies de les passions indòmites, y organisessin y celebressin fires de carnalitat.

***

Si fins ara havíem tingut els mitings de la protesta, ara tenim, de més a més, les bacanals de la protesta.

Es clar que tota protesta pera arborarse tan fàcilment presuposa un caliu propens a la revifalla: el caliu d'un esperit anàrquich; el caliu d'una habitut passional inveterada. Aixís aquells mitings brollaren d'una tensió d'odi y de fàstich, d'altra banda justificadíssims, contra les oligarquies centrals. Aixís aquestes bacanals brollen en atmòsferes viciades, esclaten ab tota la estridencia dels vicis llargament dissimulats, de les vergonyes fins aleshores més o menys púdiques. Els qui per protestar engoleixen cascades de xampany y escupen nicotina al entorn d'una bacant, es ben segur que, d'habitut, sopen ab ballarines de café concert y freqüenten cinemes naturalistes.

Les protestes tenen, donchs, molt de escusa. Son arbitrades, a base d'ahirament, com a petits carnavals de llicencia. Es una excelent ocasió de platxeri la d'un fingit ritualisme cívich.

***

No serem nosaltres els qui canonisem una colectivitat. Hi ha hagudes llegions de martres; hi ha hagudes comunitats de santes verges. Adhuc aixís, no creyem en la ignocencia angelical de cap estament. La immoralitat arrela fàcilment. S'abeura en la llacuna de les frondes, en les siquioles dels sembrats, en els escorrims de l'aridesa. No es exclusiva de ningú. Vegeta entre la pobrissalla, se nodreix entre la menestralía, s'ufana y's regala opiparament, a voltes ab riques cofadures d'hipocresía, en les sales y en les cambres de l'aristodracia. «A totarreu tenen bech les oques», diu el sabi aforisme. Els qui, entre'ls anomenats genèricament conservadors o clericals o plutòcrates, senyalin pústules de torpitut, no'ns ensenyen res de nou. Els casos individuals d'immoralitat rauen en els més desiguals tocoms.

Lo vergonyós, lo abominable, lo inaudit es que, per esperit de protesta, hi hagi homes que pretinguin la exclusiva de la prostitució, que vulguin convertir la immoralitat en patrimoni, en nobilíssim mereixement de llur partit polítich. Lo execrable es que hi hagi republicans qui s'empenyen en oferirnos la pobra bandera tricolor de màrfega de lenocini...

Perque es induptable que la bacanal del dijous era vinculada a una determinada tribu política, com la moxiganguesca «mi-carême» d'una joventut decadenta era aiximateix vinculada a una capelleta concreta.

Y aquests casos d'impudicia colectiva sí que només solen donarse cap a un extrem de la gamma política. Justament en l'extrem hont més detonen les opulencies y les prodigalitats del vici.

***

Sembla, y aixís ho reconeixen els intelectuals de la revolució, que l'aguinant, que l'ideal, que la força de les multituts, ha d'ésser d'ordre espiritual més que d'ordre físich. Es clar que la fam, es clar que'l llegítim anhel de millorar de sòrt hi entren molt sovint, ab plena justicia.

Les democracies solen proclamar l'austeritat—fins entre nosaltres hi hà qui la codifica—solen redressarse vindicatives y puritanes... Lo que no's concebeix es una democracia sibarítica. Els qui causen gairebé estupor son els «soi-disant» demòcrates qui s'apleguen al entorn del «banquet de la vida», que difapiden en llepolies y amistançaments, que van a les multituts en auto, qui les abandonen temporalment en cotxo-llit o en sumptuós trasatlàntich.

Ja, a Barcelona, dins d'alguna abigarrada cleda hont fulguren els brillants excessius entre les bruses esquàlides, vibrà un instant la veu apocalíptica... Vibrà un instant contra les malversacions dels cabals públichs. Vibrà un instant...

Fóra curiós el parer de la democracia honrada y conscienta sobre aquest sibaritisme eregit modernament en dogma polítich.

GLOSARI

LA MORGUE

Diu que la Morgue parisenca serà pròximament cambiada de lloch. Xenius va conèixer els últims díes d'esplendor de la Morgue. Quan ell arribà per la primera volta a París, encara'l públich tenía lliure entrada al lúgubre edícul de la Cité. Unes setmanes més tart, això va ésser prohibit; una autorisació es necessaria d'ençà d'allavores o la justificació de necessitat especial. Lo qual allunya, es clar, a la part més curiosa y pintoresca dels concorrents d'un día, a molts dels quals ja podía donarse'l títol de clients. La Morgue tradicional, la de la novela realista y del folletí, la Morgue de Zola y de Fortuné de Saint-Gest rebé ab aquesta disposició un cop mortal. Y era una mica de l'ànima de París lo que moría ab ella. De l'ànima grisa, plena de subterranis misteris d'horror, folla de vèrtigs, alternada de daurats plaers y de fondos nàusees, verdejanta per totes les descomposicions de l'esperit y de la materia, que la literatura ha popularisat y universalisat durant molt temps, y que tantes ànimes joves ha fet ensomniar al fons de les llunyanes provincies o en les prosàiques viles del mon,—una ànima agre feta de pluja, de prostitució y de «fait-divers», y no menys malsanament atractívola, en sa miseria subtil, pera'l romàntich, que l'altre, que l'altra meitat de París, el luxe, les festes, l'art, que'l goig dels sentits y que la gloria...

L'inquiet qui, arribat vora'l Sena, ab el record una mica febril de tota aquella literatura anava a visitar la Morgue, ja en la primera setmana de son sojorn, hi duya, jo no sé per què, la ilusió de trobarse ab un edifici gran, com una mena de catedral freda y núa, donada al culte de la putrefacció anònima, com un «hall» d'exposició, ahont s'ordenessin les tràgiques despulles en un seguici de vitrines arrenglerades. Aquesta al menys era la meva fantasía... La primera sorpresa, la primera esgarrifança venía de que allò fos tan petit. L'horror,—verd cadavre d'ofegat o dona esquarterada, ab una sarcàstica botina de xarol a un peu

ab un ridícul barret de plomes damunt la massa sanguinolenta qui havía estat cap.—era tan a la vora del visitant, y vist tan aviat y tan prompte! Les impresions repugnantes, com les impresions obscenes, perden la meitat de la seva intensitat, quan arriben al moment previst, trobant aixís la sensibilitat preparada. Però, ay quan veuen sobtadament, ay quan se devancen! Aquestes son les visions que us esgarrapen fins al moll dels ossos, que s'us graben a la memoria inesborrablement, que us persegueixen en somnis, que, a anys, a decades de distancia no teniu més que cloure'ls ulls pera evocar y que tal volta us visiten pera angoixa y tortura, en les hores de febre y en l'hora de la mort... Jo, ara mateix, si'm poso la mà devant dels parpres, veig ara en tots sos detalls en la seva espaventosa mutilació, en sos colors materxos, iluminats per la materxa claror d'aquarium, els dos cadavres trobats a la Morgue el dia de ma visita, una tarda clara de mon primer maig de París.

¡Tarda clara, primaveral, darrera una breu pluja olorosa, tarda de cel tendre, d'aire tebió, de llarch crepuscle, tarda de serenitat y de consol, pietosa als miserables que sortiren ab mi, de aquella caseta tràgica que poser havía un jorn de donarlos estada,—que poc ser havía de «donarnos» estada!—perque jo no era altra cosa que un pobret estudiant extranger, y mon feble nom bé podía esborrarse unes hores, uns dies, en el flux del mar humà en la ciutat immensa, y perdres en algún misteri de sanch y de crim, sense que vingués a recordarlo ningú!...—Y mos germans sortien ab mi ab la cara pàlida: mon germanet l'obrer, sentimental y estúpit, ab els estigmes del alcohol, damunt les galtes y sota'ls ulls blaus; mon germanet l'aventurer grech, vestit de quadros, ab el pantaló estret, sobre unes botines rosses, ab el cabell negre engantxat de pomada sobre'l rostre brú ornat de piques; mon germanet el sàtir, ab el caminar baix y la boca baboza y les mans agitades entre les fondaries de l'abrich; mon germanet l'assessí, ab el petit cap albi y sense ulls dals del cos enorme; ma germaneta, la pescatera de les Halles, grassa y gronxadora que feya sonar sobre'l pont els llurs tacons de fusta de ses escarpes; ma germaneta, la petita modista, qui havía deixat devant el vidre dels morts anònims un pomet de violetes de dos sous; ma germaneta la cocota, que havía aliat el vel espès pera olorar un pomet de sals; ma germaneta la prostituta, que era vinguda en un matinè escarlata y que deixava, abans de tornar a sa presó obscura de la rue La Harpe o de la rue des Lavandières-Saint-Oportune que, vora'l riu amplo, l'aire pur del caure la tarda jugués ab sos cabells tenyits y que sos ulls, en la cinta de nacre y zinch del Sena, retrobessin un xich de la visió antiga d'un altre riu tendre y llunyà, vora'ls arbres de la pagesa encontrada nadiua...

¡Ara diu que, un cop la Morgue transportada, també'n plantaràn d'arbres en son lloch, y una mica de jardí. Hi ha el projecte y tot d'instalarhi una font escultòrica, deixant escapar les aigües del vas de tal faisó que formin aquest lloc una petita cascada damunt el Sena, després de travessar per entre unes roques artificials... Els diaris que donen la noticia, afegeixen: «Ce serait très joli comme effet»... Sí, això serà molt bufó. Serà molt bufó en mans d'un arquitecte diplomat pel Govern, gran premi de Roma, encarregat de treballs de la Vila de París, comandant de la Legió d'Honor, membre de la logia «Copérnich», individuu del Comitè radical-socialista del VI arrondissement y de la Mutualitat Harmònica de les Mares-Solteres de Villejuif (Seine). Serà molt bufó, y fins potser una mica massa, pera colocat tan a la vora dels murs negrejants y solemnes de Notre-Dame.

XENIUS

La portada d'aigües

L'Associació «Defensa Hidràulica del Tordera» celebrà assamblea general de socis ab representacions de Malgrat, Palafolls, Blanes, Tordera, Fogàs, Massanes, Martorell de la Selva y Hostalrich, y una vegada despatxats els assumptes reglamentaris, s'acordà prosseguir ab la major energía y entusiasme la oposició al projecte de portada d'aigües del riu Tordera a n'aquesta capital, no sols per considerarlo la ruina d'aquella comarca, si que també per no resoldre el problema del abasteixement, ja que, pels grans defectes higiénichs y econòmichs, resultaría el projecte una greu amenassa als interessos d'aquesta ciutat.

Després s'elegí Junta Directiva, designantse president a don Trinitat María Oms, y vocals als senyors don Gustau Peyra, Joaquim Casas Carbó, Joaquim Ruyra, Rosendo Giol, Joseph María Fortuny y Enrich de Pons.

***

L'Ajuntament de Blanes ha presentat recurs d'alsada contra l'acort del d'aquesta capital resolvent el concurs d'aigües.

***

La Junta de Defensa de les aigües dels rius Mogent, Congost y Besós, en sa última reunió, además d'altres acorts de tràmit, acordà donar les gràcies al senador don Francisco Benet y Colom, per les seves gestions pera que no prosperés el projecte de reforma de la llei d'aigües presentat en el Senat y no reproduit en l'actual legislatura, felicitantlo pel brillant èxit obtingut, y felicitar també al diputat a Corts don Bonaventura Plaja per dit resultat, com iniciador que fou de la reunió de senadors y diputats, en la que's comissionà al senyor Benet y Colom pera que portés la representació dels senadors reunits.

S'acordà, també, aprovar els actes del president de la Junta, ab referencia al poble de Llinàs y convocar Junta general pera'l dia 12 del corrent mes, pera la aprovació de comptes y renovació de la Junta.

La Junta s'enterà ab satisfacció de la sentencia favorable obtinguda pel Sindicat de regants de la mina de Santa Coloma de Grananet, reconeixent el seu dret devant l'Ajuntament d'aquesta ciutat, a no ser desposseits, sense indemnisació, de l'aigua que disfruten.

Les vagues

D'Igualada

Al Govern civil, aquest matí, no hi havíen altres noticies referents a les vagues de Igualada, que la de que tot seguía de la materxa manera.

De Terrassa

Petició dels vaguistes

Ahir, al matí, va estar al Govern civil una comissió de vaguistes terrassenchs havent pregat al governador que s'interessi pera que'ls fabricants de genres de punt deixin de sostenir el «lock-out», tota vegada que no tenen nuadores y poden mirarse'l present conflicte ab tota independencia.

El senyor Portela els va prometre que per tot el dia parlaría ab l'alcalde de Terrassa al objecte de veure si podía lograr lo que li han demanat els vaguistes.

Fent conversa de la vaga, els vaguistes li van dir que a Terrassa treballaven cinch fabriques y que'l número d'obrers que hi tenen ocupació era d'uns dos mil.

Al parlar d'aquest punt ab els periodistes, el senyor Portela va dir que la impresió que ell havía recullit d'aquella entrevista era la de que'ls obrers tenen gran interés en fer veure que'l conflicte no revestía gran importancia.

Comunicats dels vaguistes

La comissió de la vaga de Terrassa ens ha enviat alguns comunnicats en els quals ens diuen:

Que'ls patrons han declarat el tocsin out, escepció feta de cinch fabricants que no estàn conformes ab els acorts de la entitat patronal.

Que'ls obrers no vaguen voluntariament sinó per haver sigut despedits pels patrons.

Que'l número de vaguistes actual es de nou mil.

Que al objecte de poder sostenirse han organisat per distintes diuars colectius.

Que la informació que'l governador facilita als periodistes es tendenciosa y mancada de fonament.

Darreres noticies

Ahir a la nit el senyor Portela va dir que tenía bones impresions d'Igualada.

Diu que l'alcalde treballa ab activitat pera trobar una solució al conflicte y que confía, si no aquesta setmana, la setmana entrant, trobarla.

Per lo que toca a Terrassa ha telefonat al alcalde preguntli s'interessi pera que'ls fabricants que no estàn afectats pel conflicte, retirin el loucKout, tal com han demanat els vaguistes.

L'alcalde ha promés fer les degudes gestions y comunicarli el resultat per tot demà passat, com a màxim.

El senyor Portela ha dit que no aniría a cap de les dúes poblacions fins que ho creguessin convenient les autoritats respectives, y fins que's cregués que'l seu viatge y les seves gestions tinguessin alguna probabilitat d'exit.

En honor den Clarà

Llegim en un confrare que, a més del bust que ha adquirit el Circol Eqüestre, n'ha adquirit un altre dels exposats a la Sala Clarà de la Exposició, el nostre estimat amich y company don Francesch Cambó.

El banquet

Haventse de celebrar demà el banquet en obsequi a l'eminent escultor Clarà, l'expendició de vales en la nostra Administració y demés llochs indicats, se tancarà avuy, dijous, a la nit.

Teatres

CATALA

May com ab motiu de la estrena de «Servey d'amich», pessa den Salvador Bonavía, haurà pogut dirse allò de que l'autor no's proposava rès més que fer passar una bona estona al públich. Els que coneixem a n'en Bonavía sabem perfectament que no anava a res més. Y potser, si fiéssim prim y anéssim a l'ànima de l'autor, trobaríem que a lo únich que aspirava era a proporcionar una estona d'esplay als seus amichs. Va conseguirho y va conseguir de passada que se sumessin als amichs tots els concorrents a la estrena y celebressin ab rialades la obreta, tota empedrada d'acudits de retruch. Es indubtable que «Servey d'amich» entrarà al repertori de totes les companyies volanderes.

Els actors varen subratllar degudament totes les sortides de l'obra, com si les brindessin al públich.

***

Demà's celebrarà a Romea el benefici den Tor, qui s'encarregarà del paper d'Amany en l'obra «La verge boja», escullida com a pessa forta de la vetllada.

Després s'estrenarà la comedia en un acte «Alè de vida», original de don Carles Badia, acabant la funció ab la tragedia en un acte, original d'Ambròs Carrión, «Tribut al mar».

***

S'ha publicat el drama en dos actes «La xarxa humana», original de don Emili García.

CASTELLÁ

La companyía Guerrero-Mendoza que ab tant d'èxit actúa al Principal de Valencia, ha estrenat darrerament la última producció d'Eduart Marquina «La Alcadesa de Pastrana», la comedia dels germans Alvarez Quintero «La Flor de la Vida», y «Primavera de Otoño» de Martínez Sierra.

Dintre de pochs díes representaràn aquestes obres al Teatre Novetats d'aquesta ciutat.

LÍRICH

Ahir, a la nit, se feu al Teatre de Novetats una funció a benefici del Montepío de la societat de cambrers «La Concordia».

Se posaren en escena les aplaudides obres «El conde de Luxemburgo», «La mala sombra» y «Molinos de viento», per la companyia que actúa en l'esmentat teatre.

L'Orfeó Barceloni va interpretar un escullit programa d'obres de Lully, Morera, Vives, Goberna, Schubert y Serra.

També hi van prendre part el barítono don Miquel Mas, la tiple dramàtica senyoreta Carme B. Mendivil, la nena pianista Caterina Pince y el barítono don Ramón Bataller.

Monument a Milà y Fontanals

Ahir matí estigueren al taller del senyor Bechini els individuus de la Comissió d'Homenatge a n'en Milà, senyors Franquesa y Gomis, Jordà d'Urles y Roig y Roqué, pera examinar l'estat en que's troba l'execució de la part escultòrica del monument al venerable patriarca de les lletres catalanes, y donar disposicions pera que sa erecció a Vilafranca del Penadés pugui ésser un fet lo mès prompte possible.

En llur visita, els comissionats pogueren veure gairebé acabat el bust en marbre den Milà, que'n Manuel Fuxà ha sapigut modelar magistralment, fent reviure la vera efigie del sabi escriptor, que ens mostra revestit de la toga de catedràtich, que tant honorà per espay de quaranta anys. Aixís mateix, estàn gairebé acabats y dintre poch podrà procedirse a llur fundició en bronze, els models de les figures de la poesía popular catalana y la épica castellana, que ab grapa genial ha creat l'Eusebi Arnau. El de la gran estatua simbolisant el triomf de la bellesa també de l'Arnau, que deu figurar al cim del monument, està ja acabat y un d'aquests dies començarà sa execució definitiva en marbre.

Els visitants sortiren molt satisfets de la bella obra realisada pels senyors Arnau y Fuxà.

Per assumptes d'importancia, referents a la erecció del monument, la comissió ha designat al individuu de la materxa don Joseph Roig, pera que vagi a Vilafranca a entrevistarse ab la sub-comissió d'aquella vila. També ha escrit al seu representant a Madrid, comte de Doña Marina, pregantli activi les gestions pera'l cobrament de les 10.000 pessetes concedides per l'Estat y agraintli l'haver obert una suscripció entre'ls devots que té en Milà y Fontanals a la capital d'Espanya.

INFORMACIÓ PARLAMENTARIA

Lo de Sant Feliu

El Sr. Miró y Trepat explana la seva interpelació

(CONFERENCIA TELEFONICA)

Congrés

Madrid, 31, 4'1 5tarda.

A les 3'30 s'obre la sessió, baix la presidencia del comte de Romanones, ab escassa concorrencia als escons y les tribunes molt concorregudes.

Al banch blau, els senyors Barroso y Gasset.

S'aprova l'acta de l'anterior.

Prechs y preguntes.—El senyor ARMASA explana la seva anunciada interpelació sobre abastiment d'aigües a Málaga.

Demana que l'Ajuntament d'aquella capital s'incauti del capdal d'aigües de Toremolinos, que—diu—té detentat el senyor Bergamin. (Aquest demana la paraula).

Manifesta'l senyor Armasa que en aquest assumpte la influencia política juga gran paper y a n'ella deu el senyor Bergamin ésser amo y senyor de les aigües.

Afirma que ell no té cap interés particular en aquesta qüestió.

Madrid, 31, 5'15 tarda.

El senyor ARMASA formula càrrechs contra l'empresa explotadora del servey d'assortiment d'aigua a Málaga.

Diu que l'Ajuntament sempre ha complert els seus devers, mentres que'l contractista no, amparat pel caciquisme.

Califica de massa tolerant a l'Ajuntament de Málaga.

Se sospén aquesta interpelació.

El senyor MIRO comença a explanar la seva anunciada interpelació sobre'ls successos de Sant Feliu de Llobregat.

Diu que vé a portar al Parlament l'eco dolorit de la comarca que ha vist desenrotllarse'ls sanchnan s successos.

Allí no han lluitat dúes fraccions polítiques, pera veure quina d'elles adquiría més adeptes a les seves idees, sinó que hi han anat a lluitar ab les armes a la mà dos partits pera veure quin d'ells era més valent.

Aquestes lluites estàn causant greu dany a n'aquella comarca.

Diu que'ls successos, segons li han manifestat persones que'n foren testimonis presencals, varen ocórrer tal com els han referit la major part dels diaris de Barcelona. A dir veritat—afegeix—s'ajusta més a la realitat dels fets la versió de «El Progreso» que la de «El Correo Catalán».

Manifesta que les lluites entre aquests dos partits extrems, el radical y el tradicionalista, perjudiquen extraordinariament la vida industrial y social de Catalunya.

Crida l'atenció del Govern y del Parlament sobre això, perque ells son els qui poden remeyarho, però no's remeyarà si sols se fà que'ls autors materials dels fets sofrexin els rigors de la justicia. Solament cauen els rigors de la justicia sobre la massa anònima.

(Madrid, 31, 9'15 n't.

El senyor MIRO sosté la necessitat de que'ls autors morals dels successos no quedin en la impunitat.

S'extranya de que un diputat radical digués l'altre día en el Parlament que l'únich responsable era el governador civil.

Aquest cumplí ab el seu dever; conferenciá ab l'alcalde de Sant Feliu de Llobregat y adoptà quantes mides de previsió eren necessaries.

El senyor SALABERRY. — Y va enviar 10 guardies civils.

El senyor MIRO. — Això's contesta dient que'ls carlins no arribaven a 500 y els radicals a 300. ¿Quantes vegades 25 civils han dominat manifestacions de 2,000 ciutadans?

Varis diputats de la majoría. — Molts.

El senyor BARROSO. — Y eren 50 els guardies civils.

El senyor MIRO. — Les autoritats disposaren que tornessin a distintes hores a Barcelona, carlins y radicals. Aquests terminaren precipitadament el miting pera poder tornar en el tren de les sis, cumplint l'ordre governativa. Además anaven acompanyats per forces de la guardia civil y recorrent un itinerari trassat per l'alcalde.

Afirma que el lloch ahont se parapetaren els carlins al agredir als radicals no pogué ut ilisarse sense un plan preconcegut y ben meditat.

Explica les condicions veritablement estratégiques de la casa en construcció desde ahont dispararen els carlins. Es impossible d'improvís preparar unes trinxeres y altres obres de defensa que s'han trobat a la casa. Desde'ls soterranis y desde un buyt de la tapia dispararen els carlins.

El senyor SALABERRY interromp y se produeix un gran escàndol, per les protestes dels republicans y de la majoría.

El senyor SORIANO diu als carlins assessins y els carlins protesten airadament.

Entre uns y altres se creuen frases de dubtós gust.

El president, a colps de campaneta, logra imposar ordre.

El senyor MIRO segueix dient que'ls carlins anaven armats de tota classe de armes, inclós d'aqueixes armes que desgarren pera assegurar més a la víctima. Moltes d'aqueixes armes foren trobades y recullides per les autoritats.

Manifesta que la topada entre carlins y radicals no pot ser casual, perque aquells assistíen a un miting en el que parlava don Dalmau Iglesias y els seus gons se dirigíen a la estació. ¿Còm estaven els carlins apostats en el camí de la estació?

El partit carlí celebrava un aplech pera beneir una bandera. Allí el poder dels carlins, no sols en la capital sinó en tot el districte, es insignificant. Allí sols han alcansat a tot estirar 70 vots. Per lo tant no's deixava sentir molt la necessitat en els carlins d'anar a Sant Feliu de Llobregat a celebrar un aplech.

En semblant cas estàn els radicals.

Sant Feliu quan no ha tingut un diputat republicà l'ha tingut liberal; may radical ni carlista.

Però's perseguía un fi polític; se volía que l'alcalde prohibís el miting radical pera tenir pretext pera dir que l'alcalde de Sant Feliu protegía als carlins al amparament dels republicans de la Unió. S'hauría d't també que'l governador no deixava als republicans exercir els seus drets de ciutadanía; però l'alcalde y el governador no hi volgueren donar pretext.

¿Còm era possible suposar que fossin agredits uns radicals que anaven escoltats per parelles de la guardia civil? Desgraciadament fou possible; però això no prova que les autoritats no prenguessin les degudes mides de previsió.

Sensibles son les desgracies de Sant Feliu del Llobregat, però es molt més lamentable que hi hagi partits que agitin les passions fent difícil la vida.

Hi hà molts que fan ús de la llibertat pera anar contra la llibertat mateixa.

El requetè, segons referencies dels periòdichs de la dreta, va sortir formal! y ab armes de Barcelona; va arribar a Sant Feliu y davant de tot el poble formaren y maniobraren a toch de corneta. Portaven armes y botiquí.

Tot això feu bullir la sanch d'un poble liberal com el de Sant Feliu, davant del qual se feya una ostentació intolerable de matonisme; y màxim fet per un grupu que s'anomena requetè, nom que evoca records tristos pera la patria, portant a la seva memoria lluites fratricides que tacaren de sanch els camps y portaren el dol a moltes llars. (Molt bé, en la majoría y en els republicans.)

Además els carlins tenen al seu compte altres fets molestosos. Grupus d'ells van a un teatre de Barcelona y prohibeixen la exhibició de películes. Aquests grupus els capitaneja un diputat a Corts que no s'ha dignat venir aquí pera discutir aquests fets.

El senyor SALABERRY. — Ja vindrà; però hi som nosaltres en sa ausencia.

El senyor SORIANO. — ¡Ah!

El senyor SALABERRY. — ¿Vos sembla mal el companyerisme?

El senyor SORIANO. — Lo que'ns sembla mal es que siguèu vosaltres aquí. (Rialles).

El senyor MIRO. — Perque si fos la paraula clavada del senyor Mella o l'ardorosa, però patriótica, del senyor Salaberry les que parlessin en aquests mitings, no se sortiría d'ells ab l'ànim tan excitat com succeeix ara, perque en ells s'invoca sols la violencia.

El senyor SALABERRY. — A S. S. el votaren carlins. L'odi, doncks, es sols als radicals, no a tots els republicans.

El senyor MIRO. — Ja he dit al principi que'ls radicals y nosaltres tenim garrebé odi y estem distanciats.

El requeté carlí porta armes com els soldats, banderí com les companyíes, y fins botiquí.

El senyor LERROUX. — Y morrals. (Rialles).

El senyor MIRO segueix dient que ell, com a bon republicà, respecta l'emissió lliure de totes les ideas, y per tant, les dels carlins; però si'l Govern ha de seguir tolerant aquestes manifestacions armades dels carlins, seria preferible que's tiressin a la muntanya. Aixís la lluita seria franca y no hipócrita com ara.

Recorda frases den Salmerón y diu que està d'acort ab aquell gran pensador en que l'ordre sols deu alterarse per la força una sola vegada, quan no hi hagi perill de que la patria's conturbi y se tingui la seguretat de que ha de triomfar el regisme nou.

Lo que no's pot fer es pertorbar diariament el país com fan els carlins.

Contra'ls atropolls dels carlins, presenta l'exemple del miting de Pobla de Claramunt, celebrat per l'Unió Federal Nacionalista Republicana, ahont milers de ciutadans se manifestaren ordenadament.

Fa una crida als demés representants de Catalunya, pera que fassin perque no siguin possibles les propagandes pertorbadores de la passió política que amenacen conturbar constantment la vida del país.

El ministre de la GOVERNACIO li contesta.

Se suspén el debat.

Ordre del día. — Se voten definitivament els projectes d'administració y comptabilitat de la Hisenda pública y de reorganisació de les Juntes d'Obres de ports.

Continúa el debat sobre'l projecte de reforma de la llei de ferrocarrils secundaris.

El senyor NICOLAU contesta al discurs pronunciat ahir pel senyor Zulueta.

El senyor SANTA CRUZ demana que els ferrocarrils secundaris se dediquin principalment a les petites comarques.

El senyor GASSET fa un breu resum de la totalitat, agraint els elogis que li ha tributat el senyor Zulueta. Els hi torna y diu que les observacions del senyor Zulueta pesen molt en el seu ànim.

Rectifiquen breument y queda aprovada la totalitat del projecte.

Ordre del día.

Madrid, 31, 5'15 tarda.

Sense discusió s'aprova'l dictamen sobre'l projecte de contracte d'aprenentatge.

Se reprèn el debat sobre'l projecte de sustitució dels consums.

El Sr. RODRIGUEZ SAMPEDRO rectifica.

Comença calificant el discurs pronunciat pel senyor Canalejas de violent en excès (Rumors), durant el qual creya veure pròxima una completa ruptura entre'l Govern y el partit conservador.

S. S., en son discurs d'ahir, va tenir vigoroses, violentes frases, que arribaven fins a soliviantar la nostra tranquilitat.

S. S., no obstant, parlava també de la necessitat de mantenir l'armonía entre abdós partits, essent aquesta una cosa que tots desitjem, no solament pel nostre interés, sino perque lo contrari podría amenassar la pau pública.

Jo, que escoltava ab gran complacencia a S. S. la paraula cordialitat, pensava al mateix temps que no consisteix sols en parlarne brillantment, sinó en practicarla.

A nosaltres no podía menys de causarnos gran extranyesa la conducta del president del Consell, rebutjant la nostra oferta, per considerarla una tutela, mentres ho admet tot dels republicans, pensant en ells, segons propia declaració, quan governa. Això no respón a lo que s'ha de fer en el servey dels interessos de la Monarquía, ni a lo que té de ser un partit que's diu de la dreta. Nosaltres no podem passar per certes complacencies ab els enemichs del regisme.

S. S. ens parlava de lo que'l partit conservador va deixar incumplert; però no recordava les ires de la mala opinió per la energía ab que nosaltres aplicàvem la llei.

S. S. es d'una cultura extraordinaria, d'una inteligencia privilegiada, d'una fantasía exuberant, tan exuberant que sols aixís s'expliquen certes paradoxes.

Nosaltres cumplim ab tots els nostres devers; y si a n'algun hem faltat, S. S. n'es el més culpable per ser qui més oposició va fer a les distintes lleys que presentàrem y no prosperaren.

Rebutja'ls càrrechs dirigits als conservadors considerantlos culpables de que els presupostos arrosseguin considerables aiments. Aquests aiments se deuen més que rès a les excessives y continues complasencies del senyor Canalejas gastant sense reflexió y inútilment.

Rebutja les demés censures que'l president del Consell ha dirigit a la política del darrer govern conservador, l'obra del qual explica y justifica ab tota classe de detalls.

Madrid, 31, 9'15 nit.

Seguéix el senyor RODRIGUEZ SAMPEDRO, dient respecte al perill constitucional a que aludía'l senyor Canalejas davant de l'actitut del partit conservador, que discrepa del president del Consell, lamentantse de que aquest parlés dels interessos del país, que no perjudica ningú, ni ningú intenta atacar.

Jo crech—diu—que en el partit conservador no hi hà ningú que fassi qüestió de Gabinet el treure al Govern d'un compromís.

El senyor CANALEJAS.—Jo no tinch cap compromís.

El senyor RODRIGUEZ SAMPEDRO.—Millor. Aixís hi haurà major llibertat pera procedir.

En quant a les queixes del senyor Canalejas perque una part del partit conservador vulgui votar, mentres que la altra s'abstingui, s'extranya del enuig del president del Consell, quan els liberals feren lo propi ab el Gabinet Maura, votant els senadors que acapdillà el senyor Montero Ríos y abstenintse els que dirigía'l general Lopez Dominguez. Després d'aquest precedent, ¿quina autoritat té S. S. pera fernos certes acusacions?

Pera governar no n'hi hà prou ab tenir paraula, no n'hi hà prou ab tenir eloqüencia: fan falta altres condicions.

Nosaltres—acaba dient—no rendirem nostra conciencia a cap consideració. Que cadascú obri com cregui que deu obrar. (Aplaudiments dels conservadors.)

El Sr. CANALEJAS rectifica també.

Comensa fent un llenger estudi de la forma en que està constituit el Senat, exposant el seu criteri sobre la regla a que deuen ajustar la seva conducta'ls senadors vitalicis y la a que deuen ajustarse'ls senadors per dret propi.

La conducta d'uns y altres no pot ser la materxa; els primers, els senadors vitalicis, estàn subjectes a altres consideracions a que no estàn subjectes els demés.

S. S. blasonava d'haver tingut el Govern conservador «cuorum», sense necessitat d'unions, y al dirho no recordava les vots dels prelats, que no estàn, que jo sápiga, afiliats al partit conservador. (Rumors.)

El senyor RODRIGUEZ SAMPEDRO.—Estaven identificats ab el Govern.

El senyor RODRIGUEZ.—¿Y el bisbe de Jaca?

El senyor SAMPEDRO.—¿De què parlen ses senyories, si ses senyories varen tenir en el Congrés «cuorum» gracies als vots dels republicans?

El senyor CANALEJAS (molt indignat).—Perque no he volgut molestar a ningú.

Aquí tindré «cuorum» probablement.

Ab els tres vots dels republicans n'hi hà prou; de vegades els vots dels republicans pesen més que les intranzigencies del partit conservador. (Rumors.)

Y si no tinch «cuorum» ¿què passarà? Doncks que hi haurà crisis, probablement una crisis del partit liberal y això quan començava'l partit liberal a implantar la seva obra, quan iniciava'l desenrotllo del seu programa, programa que no ha pogut donar a la opinió pública y que la opinió pública reclama, perque'ls de enfront, vosaltres, els que ocuparen el poder abans, s'oposen a la nostra obra.

En paragrafs que aplaudeix la majoría rebutja'ls càrrechs que li ha dirigit el senyor Rodríguez Sampedro per la forma en que's presentà'l projecte de llei d'associacions, extranyantse de que un partit guvernamental pugui abandonar el poder y la sobirania civil.

Si seguim amenaçantnos, arribarem a creure que'l Senat es incompatible ab el partit liberal; però rès ens espanta; res ens impedirà seguir el nostre programa, mentres que comptem ab la confiança regia y ab la confiança de l'opinió.

Si les amenaces que s'anuncien se cumplíxen, me resignaré; però les relacions del partit conservador y del partit liberal seràn simplement de partit a partit.

Jo, en nom de la doctrina, de la doctrina del partit conservador, demano a SS. SS. que's decideixin.

Jo no demano regal de vots; jo no vull governar d'almoina, jo vull arribar y hi arribaré, però ab l'ajuda de mos amichs, no ab la dels adversaris.

S'extranyava S. S. de la manera que he parlat a la majoría y al partit conservador: Era la millor forma que podía usar davant de lo fet y de lo que's parlava per aquí de conjures.

El senyor SANCHEZ DE TOCA. — Per aquí, nó; per allí (Senyalant a la majoría.)

El senyor CANALEJAS. — Jo tenía d'aclarir la situació, y me sembla que ho he conseguit.

Además, el discurs del senyor Sánchez de Toca me va donar murge pera això.

Nó; no pot fer el partit conservador lo que fa; no ho pot fer y l'excito a que ho mediti, a que ho pensi d'aquí a demà.

SS. SS. parlaven molt dels republicans, sense comprendre que la seva existencia es llegítima y se reconeix en la Constitució.

Encara'ls Consums

Segueix la tivantor entre conservadors y lliberals. Les amenaces del president del Consell.

Senat

Madrid, 31, 4'15 tarda.

El senyor Montero Ríos declara oberta la sessió a les 3'30.

En escons y tribunes gran concorrencia.

En el banch blau els senyors Canalejas y García Prieto.

Se llegeix y aprova l'acta de l'anterior.

Prechs y preguntes.—El baró del CASTILLO DEL CHIREL demana al Govern que adopti mides de previsió contra la febre aftosa declarada a Holanda y Suiça.

El ministre d'ESTAT li contesta satisfactoriament.

El senyor MATESANZ demana un expedient relacionat ab l'arrendament de la plaça de toros.

El senyor JUNOY pregunta a la mesa si ha rebut un suplicatori demanant el seu procesament per un solt publicat en un periòdich de Barcelona, del que's declarà ell responsable y pel que'l perseguèix un sacerdot per injuria y calumnia.

Al seu entendre, darrera d'aquest sacerdot hi hà una actitut colectiva que es la dels elements de la Defensa Social, que no perdonen ocasió pera molestarlo.

Essent, com es, republicà, y contrari a la immunitat, demana que's concedeixi el suplicatori.

El senyor MONTERO RIOS li contesta que la mesa no sab rès de semblant suplicatori, per lo qual creu que no existeix.

El senyor PARRES torna a exposar el seu desitg d'explanar una interpelació sobre industrialisme de les ordres religioses.

El senyor CANALEJAS l'accepta pera més endevant.

El marqués de ROZALEJOS pregunta si es cert que'l Govern ha acordat la supressió del impost de transports pera les fruites y hortalices.

El senyor CANALEJAS li contesta confirmantho.

Segons les teories de SS. SS., no podrían existir ni casinos ni periódichs republicans.

Dever es de tot governant veritablement lliberal, que blasoni de democrata, tolerar totes les propagandes, totes les reunions, tots els escrits, sempre que siguin lícits.

Aquí està'l nostre programa; aquí està el projecte de consums, el d'associacions, el de servey militar obligatori; aquí està tot; y després que s'vingui a dir que nosaltres laborem pera'ls republicans. Nó. ¿Qué perseguim nosaltres ab tota aquesta obra? Atraure a les masses, servir al nostre Rey, però no servir als republicans, com se'ns acusa. (Molt bé.)

De mí se digué en altres temps que no obtindría may la confiança regia pels meus excessius radicalismes.

Ara se me injuria, se'm diu per l'espatlla, no cara a cara com era lo noble, que traiciono al que'm va donar el poder, al que m'ha honrat ab aquest càrrech, unintme ab els republicans en contra del trono.

Lo mateix se va dir den Sagasta; ell, tan gran, jo, tan petit, hem sigut iguals davant de tals injuries. (Aplaudiments de la majoría).

Se digué den Sagasta tot lo que acabo d'exposar, com se diu de mí.

Va morir aquell gran home, aquell gran quefe del partit liberal, y tots els monàrquichs, inclós els adversaris, reconegueren y proclamaren en el senyor Sagasta el sosteniment més gran que ha tingut el monarca. (Aplaudiments).

Y va laborar políticament ab en Castelar.

Jo soch monàrquich aixís; no ho sé ser d'altra forma. (Aplaudiments.)

Y seguía el senyor Rodríguez Sampedro apremiantme ab els republicans y jo li vaig recordar aquelles lleys concedint autonomies que amenassaren pertorbar al país y el silenci dels carlins en el Congrés devant de l'obra que's desenrotllava.

Parlava S. S. del meu gest y els meus ademans: ¡no veyeu la expansió d'un esperit presoner del seu deure! (Molt bé.)

Deya S. S. que jo no sabía lo que es un monopoli.

¡No he de saberho! Jo sé què es monopoli; que monopoli es obrir un concurs pera la esquadra al que sols pot concórrer un concursant. (Molt bé en la majoría; grans rumors y protestes en els conservadors.)

Jo sé també que es monopoli certa llei o projecte o obra de protecció a determinada companyía enriquida pel favor. (Rumors en els conservadors; protestes dels mateixos y aplaudiments de la majoría.)

No'm censureu: encara tinch de dir coses més greus. (Impresió.)

SS. SS. parlaven de gastos inútils en els presupostos.

El senyor SAMPEDRO. — Els he puntualisat.

El senyor CANALEJAS. — Per això puntualiso jo ara també. (Molt bé.)

Es precis que totes aquestes acusacions s'aclareixin, s'exposin a la opinió y jo farem abans de les vacacions del estiu; parlarem d'aquexes coses a que aludía; exposarem a la opinió y demostrarem quant se fantasieja, al culparnos de dilapidadors, de derritxadors de l'Hisenda compararem la nostra conducta econòmica y financiera ab la dels conservadors.

Parlarem d'això y d'algún altre negoci aixís com també parlarem del problema marroquí.

Es precis que aquest debat se plantegi y ho ansío.

Jo estich disposat a mantenir la solidaritat ab partits, ab tots els partits, però no a recabar compassiva ajuda.

Jo perseguéixo un dever, part del qual està en el reglament de la Cambra, en el que's diu que'ls senadors no podràn ausentarse del saló sense demanar permís.

Jo no voldría tornar a intervenir en el debat.

El ministre d'Hisenda discutirà la part tècnica de les esmenes.

La majoría sab cumplir ab el seu deber. Jo ja li he senyalat.

Els conservadors ja saben còm jo entench el deber. Que cada un cumpleixi ab el seu. (Aplaudiments.)

El senyor RODRIGUEZ SAMPEDRO torna a rectificar, declarant que'l partit conservador no refuiz les discussions que's plantejin y que anirà ab molt gust al debat que ha anunciat el senyor Canalejas pera abans del estiu sobre la qüestió econòmica y financiera.

Insisteix en considerar com una dilatura extrema les amenaces que ha llençat en el curs del debat el senyor Canalejas; amenaces que ell rebutja.

Acaba dient que'l partit conservador no pot donarse per rendit, encara que's digui pel senyor Canalejas que va a saltar la valla.

El senyor CANALEJAS torna a rectificar.

Però si lo que jo demano està clarissim. Saber si hi hà «cuorum» o no. Per això, lo únich que tenim de fer es votar tots en contra; aixís podrem compulsar les forces d'uns y altres. Fesho, y enderrocarèu, si no hi hà número suficient, al Govern, constitucionalment.

Respecte a saltar la valla, no s'alarmi S. S. Tinch moltes maneres de saltarla ab els peus junts, ab els peus clavats y al a carrera. (Rialles).

El senyor Rodríguez Sampedro, ab el seu discurs m'ha indicat la ruta pera que la salti a cavall. Jo, abans de fer això, abandonaré'l Govern.

Jo no aspiro a dirigir la conciencia dels conservadors. Jo sols demano que votin, que cumpleixin ab son dever.

Sense que signifiqui coacció, ni menys, repetiré que'l projecte de consums eso bra del Govern y si no prevalgués l'abandonaríem, però no oblidèu que jo tinch aquí amichs y que seria impossible contenir les naturals repressalies.

Dirgintse al president de la Cambra exposa la necessitat de acabar, com més aviat millor, aquest debat, sense precipitar però prorrogant, si es necessari, la sessió desde demà.

Descriu la missió del Senat, que es una Cambra conservadora, que deu estar allunayda de tota passió, repetint molts dels conceptes que ha exposat en turbes anteriors, respecte a la votació dels projectes.

Acaba insistint en la necessitat de discutir la qüestió económica abans de les vacacions del istiu.

El marqués de PIDAL hi intervé breument, pera alusions, dient que es pertuntualisar lo que ha exposat el senyor Rodríguez Samrodro, respecte a lo fet ab lleys anteriors presentades pels conservadors per les minories lliberals, o sigui per la que capitanejava'l general López Domínguez, que's va abstenir de votar algunes vegades y la que va fer la que estava baix la quefatura del senyor Montero Ríos, que va votar en contra.

CAMISERIA SANS
Boquería, 32
Especialitat en camises a mida

...ixò — diu — demostra que nosaltres ara igual que varen fer abans els ...rals, y que tots els càrrechs que'ns ...eix S. S. son injustificats.

...l senyor CANALEJAS. — Bé; d'a...sta questió més val que no seguim ...lantne. Ja hi haurà també ocasió de ...tejar discusió sobre la conducta del ...t conservador y la conducta del par...liberal.

...e suspén aquest debat y s'aixeca la ...sió.

Sport

Regates

...hir matí's va fer la segona prova ...la Copa del Rey pera yachts de 7 ...tres. El vent era un xaloch fluix, se va ...ltar un xich el fornell, que després ...volar a gargal, refrescant un xich. ...a sortida's va donar a les 10'35, tren...t la línia l'Abra y el Rey molt bé, ...i nosaltres vam quedar a redós del ...l y retrassats per no trobar vent.

...A la primera volta'l Rey anava de...nt, seguit de l'Abra, Sporting Club, ...yal Club de B. y els demés. Al aca...r la primera volta viren per aquest ...re: Abra, Rey, R. C. B. A la primera ...a de la segona volta, el yacht del Rey ...ta'l nostre cap enfora, mentres l'A...a agafa ventatja y vira primer, pas...t llavors el nostre al Rey, que queda ...rer.

...s'estén una espessa boira y no podem ...re la situació dels yachts durant mol...estona, y això fà que'ls que regate...n perdin el rumbo y remontin les bo...s després de perdre molt de temps, ...rantse allavors la seva situació res...tiva.

...l'acostarse'ls barcos a la punta de ...escullera, veyem que Alacant va de...nt, y efectivament guanya la regata, ...sant la línia d'arribada a les 2-6' 38"; ...gon es el R. C. N. de Barcelona, a ...2-7' 17"; tercer, Santander, a les ...8"; quart, Valencia, a les 2-9' 29'; ...t, Abra, en 2-15' 6"; sisè, R. C. Barcelona, 2-15' 55"; setè, Rey, a 2-16' 34"; octau, R. S. C. de Bil...o, a les 2-18' 18", y darrer, R. C. de San Sebastiàn, a les 2-31'.

...a preguntem nosaltres a la Junta ...Reyal Club: ¿per què la tripulació que ...y passat menava'l seu barco al Can...ich y ab cinch regates va obtenir qua...segons premis y un primer, no tri...ava enguany el yacht? Ens agrada...saber la rahó, per no poder creure ...e siguin influencies y miseries lo que ...posa a l'interés general del sport ...l bon nom de Barcelona.

...Hem esperat a parlarne després del ...ltat de les regates, pera que no's ...gui que l'amistat o alguna petita ra...gufen el nostre criteri, però ara es ...moment d'exigir responsabilitats.

...Avuy al matí serà la prova definiti...entre'ls dos yachts guanyadors pera ...djudicació de la Copa del Rey.

CORREDISSES.

Musicals

Concert Puigcarbó

...Al Palau de la Música Catalana va ...nar aquest jove pianista, pot dirse, ...seu primer concert públich. En aquell ...eix local l'haviem sentit farà cosa ...un any, però en sessió, si no anem ...ats, privada, y ja llavores haviem ...arlat den Puigcarbó en termes que ...onraven.

...Avuy, al tornar a ferlo, hem de dirli ...e ha guanyat en aquella part de segu...t que sols el temps va donant, però ...ell, per lo mateix que no'l conside...m ja com deixeble, devem ésser més ...gents que llavores.

...Puigcarbó atén, en primer terme, ...de totes les notes que veu escrites; ...tament, això es començar bé, car, ...després avança l'especialitat de dicció ...en poques vegades s'aprén quan no's ...porta dintre, y en Puigcarbó té bones ...oses d'enfilarse per bon camí; va do...rne mostres en la «Gran Sonata en la ...bemol», de Weber, y en el «Preludi en ...bemol», de Chopin, que no va igua...r en el «Nocturn» del mateix autor, ...ni en la «Barcarola», de Fauré, perque ...natural la desigualtat en un pianis...a que comença, encara que sigui ab ...ls dots den Puigcarbó.

...Esplayà ses forces y mecanisme ab ...«Allegro», de Schumann, y demés obres ...de Wagner, Brassin, Chopin y Brahms, ...tem convensuts de que, tot y logrant ...èxit, com va ferlo anit, molt encara ...li faràn les condicions de que està pos...seït en Puigcarbó, sobre tot, quan arri...bi a dominar bé la munyeca.

...El nombrós auditori aplaudí en gran ...al jove concertista.

...El dissapte pròxim passat se celebrà ...els salons de l'Academia de la Jo...ventut Católica l'anunciada audició de ...piano a càrrech de les alumnes de la ...professora senyoreta Mercè Torras ...Monteis. S'executaren composicions de ...Franch, Clementi, Beethoven, Da...Wochs, Thomé, Schubert, Greg, ...Chopin, Paderewsky, Mendelssohn, Ole, ...y Listz, per les senyoretes Mercè ..., Carme Fàbregas, Mercè Lladó, ...Casas, Agneta Casas, Assump...ció Garriga, Wenceslina Lladó, Mercè ...Garriga, Mercè Fàbregas y Maria So...ler. Aquestes tres darreres les alumnes ...més avençades de la senyoreta Torras ...Monteis, essent justament aplaudida una ...composició de Panseron cantada per to...tes les alumnes.

...La distingida concorrencia que assistí ...al concert va sortir complascuda del re...sultat del mateix.

Festes a Belles Arts

En el concert que se celebrarà avuy, a la tarda al Palau de Belles Arts, en honor de la secció italiana de la Exposició d'Art, ademés del cònsul d'aquella nació y de la colonia italiana, hi assistiràn, ab permís del alcalde, els alumnes de les escoles italianes d'aquesta ciutat ab els seus professors.

El programa que executarà la Banda Municipal, baix la direcció del mestre Lamote, serà'l següent:

Primera part.—Himne italià; «Aida», Marxa y dança, Verdi; «Cleopatra», obertura, Mancinelli; «Cavallerina rusticana», fantasia, Mascagni.

Segona part.—«Eco di Euterpe», Valenti; «La Boheme», tercer acte, Puccini; «Himne italià».

Govern civil

En Weyler

Diu el senyor Portela que'l general Weyler es probable que torni de Madrid per tot lo que queda de setmana.

Multa

El senyor Portela ha imposat una multa de 500 pessetes al amo del restaurant «La Terrassa» per incumpliment de les disposicions sobre jochs.

Visites

Ha visitat al senyor governador una comissió de Puigreig, acompanyada del diputat provincial senyor Pericas, pera demanarli la resolució d'un expedient.

També l'han visitat don Ignasi Girona, els senyors Godó y Moles y l'alcalde del Bruch.

Aquest darrer l'ha invitat a les festes que's faràn al esmentat poble el día 6 del actual mes de juny.

Necrología

La distingida familia del nostre estimat amich y inteligent corresponsal a la ciutat de Vich, don Joseph Callís y Marquet, està veritablement de desgracia. Fa pochs dies que comunicàvem als nostres lectors la trista noticia de la mort del seu virtuós y ilustrat pare don Mariàn, y avuy hem de comunicarlos, també ab sentiment, que ahir volà cap al cel el seu fillet primogènit, el xamós nen Mariàn Callís y Torner, que era la delicia y l'encant dels seus pares, avis y demés parents, els quals veuen avuy desvanescudes les falagueres esperances que havíen posat en ell.

No obstant, es d'esperar dels seus sentiments religiosos que sabràn mitigar la seva pena, en la qual els acompanyem, pensant que tenen al cel un angelet prega per ells.

Lo de Sant Feliu

Detenció de mossen Ventura.

Ans d'ahir, a la nit, se rebé a la quefatura de policía l'ordre de detenció de mossèn Ventura.

Fetes les averiguacions necessaries sobre'l domicili ahont vivía el referit capellà, ahir al matí se van personar a la Plaça del Pí, número 4, pis primer, els inspectors senyors Tressols, Bravo, Martorell y Carbonell.

El senyor Tressols va demanar a mossen Bonaventura Bullich y Garret y li va comunicar l'ordre de detenció que tenía.

Mossèn Ventura va manifestar que havía sigut ferit per casualitat y que solament recorda que va veure un home que li donava una punyalada. Trobantse ferit va marxar a Molins de Rey y d'allí va anar a Cornellà ab una tartana. De Cornellà va tornar a Barcelona.

Mossen Ventura té 40 anys d'edat y es beneficiat de Santa Maria del Pí.

Com que's troba ferit, s'ha avisat al metge forense pera que passi a visitarlo. En l'entretant han quedat a l'expressada casa dos guardies de seguretat y un de paisà.

Jutge especial

Ha sigut nomenat jutge especial, pera entendre en els successos desenrotllats el prop-passat diumenge a Sant Feliu de Llobregat, el jutge don Vicens Lardiez.

El senyor Lardiez ahir al matí va anar a saludar al senyor governador y va marxar tot seguit a Sant Feliu, acompanyat del inspector de policía senyor Barbarà.

Continúen les gestions

Ahir nit el senyor Portela va manifestar als periodistes que's continuaven les gestions pels successos ocorreguts a Sant Feliu y que's treballava ab activitat, tant en aquella població com a Barcelona.

Ab tot—va dir el governador—fins a l'hora present no s'ha efectuat cap nova detenció.

Mossen Ventura no ha sigut examinat encara pel metge forense y per lo tant continúa detingut en son domicili.

Funerals

Demà al matí se faràn solemnes funerals a la parroquial iglesia de Sant Francisco en sufragi de l'ànima de l'Hilari Aldea, mort a consequencia dels successos de Sant Feliu.

Hi assistirà la plana major del tradicionalisme barceloní y la Junta del Círcol Tradicionalista per acort de la qual se faràn dites exequies.

Anuncis oficials

«L'Amich del Poble Català»

D'avuy en avant estarà de manifest en la Oficina central y seccions de Districte'l Cens electoral rectificat y imprès pera que'ls socis puguin enterarse ahont han de votar en les Assamblees de 11 de juny pròxim.

Companyía Barcelonesa d'Electricitat.

Acordat per la Junta general ordinaria celebrada avuy, el repartiment d'un dividendo de 8 per 100 a les accions antigües d'aquesta Companyía pels beneficis corresponents al exercici de 1910, se posa en coneixement dels senyors accionistes que l'expressat dividendo, l'import líquit del qual, deduits els impostos al Tresor, es de 37.68 pessetes per acció, serà satisfet a partir del día d'avuy contra entrega del cupó núm. 10.

A Barcelona a casa dels senyors Arnús-Garí Soean.

Al Banch Alemany Trasatlàntich.

A la Societat Crèdit Mercantil.

A Madrid al Banch Alemany Trasatlàntich.

Barcelona 31 de maig de 1911.

Companyía Barcelonesa d'Electricitat. —H. Herberg.

Lo del Marroch

(PER TELEFON)

De Ceuta

Madrid, 31, 10 matí.

Ceuta.—El moro «Valiente» ha demanat al general Alfau li permeti entrar en terra espanyola, pregant se li perdoni els crims que va cometre y manifestant que desitja ser amich d'Espanya.

Se dubta se li concedeixi'l perdó, perque altres families amenacen ab matarlo.

El dilluns quedaràn tranzitables pera els carruatges tots els camins que condueixen a les diferentes posicions.

Càdiz.—Els tripulants del creuer «Infanta Isabel», franchs de servey, foren cridats a corre-cuita.

Dit barco havía sortit avuy molt de matí cap a Melilla.

Porta a remolch la llanxa «Cartagenera» que ha sigut adobada a la Carraca.

Va a rellevar al canoner «Alvaro de Bazàn» y a continuar prestant servey en persecució del contrabàndol, entre Ceuta y Melilla.

Madrid, 31, 10'25 nit.

Ceuta. — El general Alfau, acompanyat del quefe d'Estat Major, ha visitat les posicions de Negrón y Condesa.

Ha tornat de Tetuán l'ajudant senyor Iñiguez y els 8 tiradors, que varen assistir a una festa mora.

A Tetuán s'ha produit alguna alarma al veure que treyen de la Duana algunes caixes de fusells y cartutxos. S'ha fet perque'ls magatzems de la Duana estaven abarrotats. S'han tret d'acort ab el cos consular.

Els moros del Hauz y Kuf han protestat de les operacions militars, que'ls hi fan malbé les cullites.

De Alhucemas

Alhucemas. — Els kabilenys de Hyaina y Sechagar han entrat a la plaça, comprant queviures y sucre pera anarlos a vendre prop de Fez, ahont adquireixen preus molt alts.

Diuen els moros de dites kàbiles que permaneixen fidels al Soldà. Varen sortir de Fez el 16 y ignoren la marxa dels francesos.

Afegeixen que la majoría de les kàbiles son enemigues de la penetració.

Ha començat l'embarch de moros cap a Algeria, pera anar a segar. En marxen menys que altres anys.

A Tetuán y Larache

Càdiz.—Se diu que han arribat a Casablanca dos remolcadors, ab sis barcaços, pera'ls francesos.

Un viatger arribat de Ceuta assegura que dins de pochs díes s'ocuparà una posició, a la montanya, a set kilòmetres de Tetuán, ahont quedarà un destacament; però per ara no s'anirà a Tetuàn.

Afegeix que en el cas de que'ls francesos se quedin a Fez, Espanya tractarà de la conveniencia d'ocupar Tetuàn y Larache, lo que's faria sense engegar cap tret, ab el beneplàcit dels moros.

(DE L'AGENCIA HAVAS)

Rectificació

París, 31, 8'45 nit.

Oficiosament se desmenteix la informació publicada per «Le Figaro» segons la qual havíen sorgit discrepancies entre'ls ministres respecte de l'acció francesa al Marroch.

A Fez

París, 31, 9'12 nit.

Tànger. — La columna Gouraud y Dalbiez va arribar el día 26 al camp de Dar-Dribag, devant de Fez.

MÉS TELEGRAMES Y TELEFONEMES DE "LA VEU DE CATALUNYA"

(PER TELEFON)

Absolució

Madrid, 31, 10 matí.

Granada.—Ha terminat a Guadix la vista de la causa per falsificació de moneda, instruida contra'l comte-duch de Benavente.

Fou absolt.

Miting obrer

Saragossa.—Ha terminat el míting de la Federació Obrera, al que hi assistiren més de 5.000 obrers.

Després de llarga discusió s'acordà desistir de la vaga general, nomenant una comissió, ab amplies atribucions, pera que gestioni la llibertat del obrer Gregori Naval, que va ferir, quan estaven en vaga'ls paletes, a un guardia de seguretat, o l'empresonament del patró ebanista Joseph Lima.

Els expatriats de Portugal

Santiago.—Varies corporacions, entre elles l'Ajuntament, se proposen dirigir al Govern una protesta per la expulsió dels emigrats portuguesos senyors Barbas y Chagas.

Se dirigirà un telegrama als diputats y senadors d'oposició pera que interpelin al Govern y evitin que's cumpleixi la ordre d'expulsió.

La premsa dedica gran atenció a n'aquest assumpte y també's mostra contraria a la expulsió dels expatriats.

Terrible desgracia

Saragossa.—Ahir tarda ocorregué un terrible sucés a Albacete del Arzobispo.

A causa del reblaniment de terres produit per les plujes se desprengué subtadament del coll del Calvari enorme cantitat de terra y roques que cayent sobre'l poble va destruir cinch cases.

Al despendres la mola's produí una detonació espantosa y s'aixecà tal nuvol de pols que en molt temps fou impossible donarse compte de la magnitut de la desgracia.

Les conseqüencies han sigut doloroíssimes: cinch noys de curta edat han sigut aplastats.

Fa vuit anys ocorregué un sinistre semblant y en vista d'ell fou llevat el rocam que amenaçava al poble; però van deixarhi el que ara s'ha desprès y el que caurà'l dia menys pensat.

Rifa de Madrid

Madrid, 31, 2 tarda.

En el sorteig de la Rifa de Madrid verificat han sortit premiats ab els majors els següents números:

Primer premi, 100.000 pessetes, número 30.469, venut a Terol y Ferrol.

Segón premi, 60.000 pessetes, número 10.493, despatxat a Barcelona y Madrid.

Tercer premi, 20.000 pessetes, número 29.454, venut a Valencia.

Premiats ab 1.500 pessetes, números: 19.621, Barcelona, Oviedo y Valencia; 21.517, Màlaga; 23.938, Bilbao; 26.749, Barcelona y Santa Cruz; 4.378, Coruña, Girona y Mèrida; 7.426, Saragossa, Madrid y La Línea; 779, Cassà de la Selva y Madrid; 5.445, Cartagena y Sanlúcar; 8.413, Madrid, Màlaga y Sevilla; 1.084, Valverde del Camino, Coruña y Madrid; 8.732, Madrid, Alacant y Valladolid; 6.097, Sanlúcar, Barcelona y Bilbao; 19.201, Càdiz, San Sebastiàn y Barcelona; 15.613, Madrid; 8.582, Alacant y Tarragona; 3.182, Vigo y Madrid; 20.663, León; 21.964, Cartagena, Valladolid y Saragossa.

Lo que diu en Canalejas

Madrid, 31, 2 tarda.

Al rebre aquest matí el senyor Canalejas als periodistes ha manifestat que havía assistit ab tot el Govern a la inauguració de la cripta de la Catedral de Nostra Senyora de la Almudena, en qual cerimonía hi era també'l rey.

El P. Calpena ha pronunciat una eloquentíssima oració.

Després ha fet el senyor Canalejas les següents declaracions:

Desde la cripta m'he dirigit al Palau, ahont he conversat ab el rey una bona estona.

He donat compte a S. M. de la sessió d'ahir en el Senat y de quals son els meus propòsits pera'l pervenir.

Després el rey ha rebut moltes audiencies, entre elles la del general Primo de Rivera, ministres de Guerra y Marina y fins 10 o 12 persones més.

Ha afegit el president que ahir estigueren els ex-ministres conservadors fent propaganda entre'ls senadors lliberals pera que no votin el projecte de consums.

El senyor Besada, que's distingeix en aquesta campanya, ha conseguit que'l senador don Just Martinez, s'absenti de Madrid pera no votar, ab tot y haverlo nomenat el Govern senador vitalici fà poch temps.

No'm cap al magí—agregà el president—que un partit pugui adoptar l'actitut que ha adoptat el conservador, perque obstinarse en no facilitar vots es una actitut destructora que fà impossible la vida en el Senat.

Lo que fà falta es adoptar una actitut clara y resolta; que s'abstinguin tots o que votin tots en contra.

Jo crech que'l senyor Maura deu aconsellar una d'aquestes dúes actituts: o votar o abstenirse; sabent que això darrer fà impossible les deliberacions en l'Alta Cambra, ab major motiu ara que he nomenat jo un bon nombre de senadors vitalicis.

Fa falta aclarir bé la situació.

Lo que no admeto es que se'ns donguin uns quants vots d'almoina, com pretenen facilitarnos.

Ahir se'm va acostar un senador conservador y me va dir:

—Jo estich en la llista dels 15 que'l van a votar a vostè;—y jo li vaig contestar:

—¿Es vostè amich meu?; puix li prego que s'abstingui.

Li agraeixo el vot, però no'l vull.

En aquest assumpte hi hà un problema politich que hi hà que resoldre ab serenitat y sense almoines.

Es clar que rès conseguiràn, perquès jo hi près les meves mides.

De totes maneres no hi haurà fiebais; a menys de que jo no estigui en el Govern y jo hi vull estar.

Ha repetit el senyor Canalejas que no podía admetre uns quants vots dels senadors governamentals del partit conservador.

Perque sembla—ha afegit el president—que s'han dividit en dúes castes: la gent de seny, els ex-ministres, d'una part, que donaràn els seus vots, y els senadors jovens, els viudos alegres, d'altra, que s'abstindràn.

Avuy continuarà el debat en el Senat haventhi batuda d'ex-alcaldes; ab tot, jo crech que ja ningú fa cas dels discursos, perque aqueix assumpte està suficientment discutit y sols hi hà que aclarirlo ab la votació.

El senyor Labra també's proposa parlar uns deu minuts pera fixar sa actitut y la de la minoría republicana que presideix.

Ha acabat dient que avuy arriben a Madrid bastants senadors lliberals, entre ells els embaixadors.

Ha passat després el president a ocuparse de la vaga de paletes manifestant que avuy se farà una altra gestió pera arribar a la solució del conflicte.

Malalta

El ministre d'Instrucció pública no ha assistit avuy al seu despatx oficial, per tenir una de les seves filles gravíssima, tementse un fatal desenllaç.

Firma d'Hisenda

El Rey ha firmat avuy els següents decrets d'Hisenda:

Ascendint a delegat d'Hisenda de Sevilla a don Lluis Sainz Sanaluce, y de Alacant a don Francisco Rivas Giron.

Nomenant delegat d'Hisenda d'Huelva a don Romàn Boicorrotea.

Id. de Saragossa a don Tomàs Fernandez Lagunilla.

Id. sub-director de contribucions a don Pere Mingo.

Declarant cessant al administrador de contribucions de Madrid don Lluis Amset.

Nomenant pera aquest càrrech al funcionari de la Direcció del Deute senyor Ortiz Sancho, y pera aquest càrrech al senyor Casals.

Crèdits extraordinaris

Han tingut entrada en el Consell de Estat varis expedients pera que's concedeixin els següents crèdits:

Pera Marina.—Un de 900,000 pessetes.

Pera Guerra.—Un de 4.905,900 pessetes, pera compra de cavalls.

Altre de 8.215,000 pessetes pera pagar personal y material.

Pera Governació.—Un de 7.247 pessetes pera cobrir gastos de la estació sanitaria de Madrid.

Modificacions al progecte de Consums

Madrid, 31, 5'15 tarda.

La comissió de presuposts del Senat ha redactat axis l'article 13 del projecte de supresió dels consums:

Els arbitris sobre les carns fresques sacrificades en la població podràn ferse efectius en l'escorxador y el seu import no podrà excedir del 10 per 100 del valor en plaça de dita especie, no compresos els gravamens de consums.

Les carns forasteres pagaràn en la forma que'ls ajuntaments determinin, però may a menor tipu que les sacrificades en el municipi.

De l'article s'ha suprimit lo següent: «Y son import no podrà excedir del 10 per 100 del valor en plaça de dita especie», després de la paraula excorxador.

La comissió ha restablert en el projecte l'article 14 del primitiu dictamen del Congrés, quedant redactat en aquests termes:

«El repartiment general s'ajustarà a les disposicions dels articles 136 y 138 de la lley municipal, ab les modificacions següents:

Se compendràn en el repartiment les companyíes mercantils que explotin industries o comerç en el terme municipal, pels beneficis que obtinguin en el mateix.

Pera evitar la duplicitat de gravàmens, no's comprendràn en el repartiment les utilitats procedents de dividendos y demés remuneracions de capital de les referides companyíes.

Tot varò major de 18 anys, no comprés en el repartiment per altre concepte, contribuirà ab la quota corresponent a un jornaler en el repartiment.

El tipu de gravàmen a les capitals de provincia y poblacions de 10.000 o més habitants, no podrà excedir en cap cas de l'hú y mitg per 100».

Dúes esmenes

Madrid, 31, 9'15 nit.

El senyor Junoy ha presentat la següent esmena al projecte de substitució dels consums:

«El paragraf primer de la tercera disposició tranzitoria quedarà redactat com segueix:

S'autorisa al Govern pera concedir la supressió del impost de consums desde primer de janer de 1912 a les capitals de provincia y poblacions assimilades que ho fessin efectiu mitjansant fiscalisació administrativa o per repartiment general o que tinguessin en els contractes d'arrendament clàusules de rescisió pera quan l'impost fos suprimit o substituit, fixantse pera aquesta concessió en les circumstancies especials que en cada capital concorrin, ab audiencia de les societats econòmiques, y en les capitals ab preferencia en la necessitat de millorar l'estat de les classes proletaries.

Palau del Senat, etc.—Emili Junoy.»

Don Bartomeu Bosch y Puig ha presentat la següent esmena:

«Article 8.—L'arbitri municipal sobre solars sense edificar no podrà excedir en cap cas del 5 per 1.000 del valor en venda del immoble, entenentse per solar tota porció de terreny destinat pera edificació ab fatxada a vía urbanisada y enclavat en mansana ahont se trobi edificada, per lo menys, la meitat del perímetre.

Palau del Senat, 30 de maig.—Bartomeu Bosch y Puig.»

Pèsam

Madrid, 1, 12'30 matinada.

Al sortir de la sessió li ha sigut comunicada al senyor Canalejas la noticia d'haver mort una neboda carnal seva, orfa del general Suárez Inclàn.

El quefe del Govern ha rebut el pèsam en la mateixa Cambra, de nombrosos diputats y senadors.

Cambi d'impresions

Com en tardes anteriors, s'han reunit els ministres, cambiant breument impresions sobre'l debat.

A la reunió d'aquesta nit hi han acudit els senyors Romanones y Montero Ríos.

Després el senyor Canalejas ha sortit per una porta del carrer del Relot, ab l'objecte d'evitar qualsevol manifestació de simpatía que li poguessin fer grupus que hi havía estacionats a la Plaça dels Ministeris.

Nota política

El debat en el Senat ha quedat avuy en la mateixa posició que ahir.

Estàn molt molestats y agraviats els conservadors pels termes en que s'ha expressat aquesta tarda'l senyor Canalejas.

La seva actitut queda reflexada ab el següent comentari de «La Epoca»:

Comencem a sospitar que'l president del Consell s'ha proposat que no prengui part en la votació un sol conservador; d'altra manera no tindríen explicació els seus insistents, graves y capritxosos atachs.

No'ns deixem degar per la subjestió del guvernamentalisme.

Quan l'anarquía s'apodera de la «Gaceta», quan la demencia s'entronisa en el poder, quan la rahó es substituida pel capritxo voluntariós, quan se vol manar perque no's sab governar, el guvernamentalisme consisteix en acabar ab això.

L'impost de solars

El senyor Llosas ha acompanyat a la comissió de propietaris de Barcelona, que ha visitat als senyors Canalejas y Rodrigàñez al objecte de que fos admesa la esmena de don Bartomeu Bosch y Puig sobre l'impost de solars.

Segons nostres noticies la esmena no la accepta la comissió.

Un impost

Els diputats per Madrid y alguns diputats provincials han acudit al sí de la comissió de presuposts a demanar que l'impost sobre les corregudes de toros se reduixi del 70 per 100 a que ascendeix en el projecte de consums a un tipu més baix.

Ha assistit a la conferencia el ministre d'Hisenda.

Després de llarga conversa se convingué en recarregar sobre'l 15 per 100 que avuy satisfan altre 15 per 100.

La votació dels consums

Es probable que's retrassi la votació sobre'l projecte de consums.

Se proposen intervenir en el debat els senyors Sánchez Romàn y Labra.

El marqués de Pidal ha dit que'ls conservadors s'abstindràn.

Alguns ministerials se proposen demanar votació nominal en les esmenes, pera fer un tanteig de forces.

Els carlins

Els carlins s'han reunit, acordant que en el cas de que no arribi avuy don Dalmau Iglesias intervingui el senyor Salaberry en el debat sobre'ls successos de Sant Feliu.

Els carlins estàn disgustats per no haver acudit al debat el senyor Iglesias.

La vaga de Bilbao

Bilbao. — S'agrava la vaga de descarregadors.

Es imminent la paralisació d'algunes industries, per falta de carbó.

Els pochs carros que'n condueixen van custodiats per la forsa pública.

Els obrers dels ferrocarrils vascongats amenassen ab declararse en vaga, per haver sigut despatxats dos companys.

La vaga de Saragossa

Saragossa. — Se considera fracassat l'acort de la vaga general.

Han tornat als seus punts les forces de la guardia civil que havíen vingut en previsió de la vaga general.

Regna tranquilitat.

En Fernandez Saw

Madrid, 1, 1'20 matinada.

Segons noticies de El Pardo, el poeta Carles Fernández Saw ha intentat llevarse la vida, a dos quarts de cinch de la tarda, prenent sublimat.

Les darreres noticies, que son de dos quarts de deu de la nit, diuen que's troba en estat desesperat.

Terratrémol

Granada.—A les 5'15 s'ha sentit un fort terratrèmol, acompanyat de sorolls subterranis.

Els vehins, alarmats, han sortit als carrers.

El terratrèmol ha causat alguns danys.

De Canarias

Las Palmas.—Continúa la excitació.

S'han concentrat forces.

Durant l'assalt de la Delegació, els amotinats varen destruir mobles y documents.

El motí va adquirir caràcters de gravetat.

S'arribà a la lluita cos a cos ab els guardies, resultant ferits dos d'aquests.

Els amotinats varen apoderarse dels campanars, fent repicar les campanes.

La guardia civil va donar algunes càrregues, essent rebuda a cops de pedra y resultant un guardia ferit y un capità contús.

Al Puerto de la Luz, a la sortida d'un míting, s'han registrat també desordres.

Les autoritats de Las Palmas han celebrat una reunió, que ha durat tres hores.

S'han aquarterat les tropes y els carrers estàn presos militarment.

La guardia civil ha ocupat els campanars.

El públich ha intentat un altre assalt a la delegació.

La guardia civil ha fet foch.

S'ignora si hi hà desgracies.

Informació extrangera

(DE L'AGENCIA HAVAS)

Varia

En Vedrines

París, 31, 9'47 nit.

Ha arribat a París en Vedrines, el vencedor de la cursa París-Madrid.

Se li ha dispensat una calurosa rebuda.

El general Rocques l'ha felicitat en nom del ministre de la Guerra.

L'Aeri-Club li ha concedit la gran medalla d'or.

Cursa París-Roma

Cap a Roma

París, 31, 1'45 tarda.

Als aviadors Garros y Frey se'ls han averiat els aparells prop de Pisa.

En Beaumont ha aterrissat aquest matí prop de Pisa y a la una de la tarda ha représ la volada, cap a Roma.

El vencedor

París, 31, 8'25 nit.

Roma.—L'aviador Beaumont ha arribat al aeròdrom de Roma a les quatre y sis minuts d'aquesta tarda.

Ha aterriçat en un vol plà superb, al peu de les serres de Parioli.

Ha sigut rebut ab aplaudiments y aclamacions.

La multitut, entusiasmada, ha romput el cordó de tropes y s'ha precipitat al lloch del aterrissatge, portant en triomf al vencedor de la cursa París-Roma.

Política

Un Congrés

París, 31, 12'40 tarda.

Aquest matí s'ha celebrat la obertura del Congrés internacional de dret públich aeri.

Ha presidit M. Millerant.

Hi hà representats 17 Estats, entre ells Espanya, pel senyor Navarro de Palencia.

Francisco Joseph

París, 31, 12'57 tarda.

Aquest matí ha corregut a París el rumor de que havía mort sobtadament l'emperador Francisco Joseph de Austria.

El diari berlinès «Taegliche Rundschau», en despatx de Viena, diu que l'emperador fou sorprès per un temporal durant un passeig, agafant un refredat que té alarmada a la familia.

De Budapest telegrafíen que es absolutament fals el rumor que ha circulat per l'extranger respecte a la mort del emperador Francisco Joseph.

Cap a Espanya

París, 31, 1'20 tarda.

Veracruz. — L'ex-president de Mèxich, general Porfiri Díaz, y la seva familia, s'embarcaràn aquest vespre cap a Espanya.

El Reichstag

París, 31, 9'15 nit.

Berlín. — El Reichstag ha suspès les sessions fins el día 10 d'octubre.

Defunció

París, 31, 9'30 nit.

Poitiers. — Ha mort el bisbe d'aquesta diócesis, monsenyor Pelge.

Dinàmica atmosfèrica

El temps pera avuy a l'Europa central y meridional.

Dimars va ploure al Mediterrani y costes del mateix mar, tant espanyoles com italianes, ahont les pluges foren abondoses. També va ploure desde les regions centrals franceses fins a Austria.

Ahir hi havía un centre tempestuós al Golf de Lió y un altre al Golf de Nàpols que mantenen l'estat tormentós del Mediterram cap a Orient.

Catalunya central y Pirineus fins al centre de França, quedaven dintre de la tempesta del Golf de Lió ab rufagades y trons, essent molt probable alguna pedregada.

Les altes presions que avençaven sobre la península ibérica's desfeyen ràpidament de manera que tot Espanya havía de quedar dintre de poques hores ab un nou regisme tormentós, principalment les regions del nort; de modo que avuy la pertorbació atmosférica tornarà a presentarse en la Europa meridional y quasi tota la central, recorrent la seva atmósfera varies ondes tormentoses.

D. PUIG

Tribunals

Jutjat de guardia pera avuy: Fins a les onze del matí el de la Barceloneta y fins a la nit el del Oest.

Municipi

L'Automòvil Club ha presentat un recurs contra l'acort obligant a posar aparells registradors de velocitat a tots els automòvils.

S'han presentat al mateix temps quatre instancies acompanyant aparells de dita classe, pera que siguin aprovats.

Un dels solicitants demana que'l seu aparell sigui declarat obligatori.

L'Ajuntament de Santa Coloma de Gramanet ha solicitat que'l de Barcelona s'associi al projecte de convertir en camí vehinal el troç de carretera de Cornellà a Fogas que enllassa nostra ciutat ab dit poble.

Al mateix temps gestiona l'apoyo del Ajuntament de Barcelona pera la construcció del pont sobre'l Besòs, y pera que s'hi dongui la més amplada possible.

La empresa que pren al seu càrrech la contracta pera'l servey de neteja pública y particular, se titula «Companyía general de sanejament y reformes urbanes de Barcelona», essent director gerent el senyor Serra y Sulé.

L'Ajuntament de Tokío s'ha dirigit al de Barcelona demanant alguns datos d'estadístiques escolars.

Avuy comença a regir el pressupost nou.

Està malalt, encara que no de gravetat, el secretari del Ajuntament.

El governador civil ha denunciat que'l concessionari del kiosk de davant del edifici oficial del passeig de la Duana, ha fet una paret en la que hi ha empotrat els fils telegràfichs que comuniquen la Central Telegràfica ab el Govern civil y la Capitanía general.

S'ha demanat a la comissió de Foment l'adquisició d'una bomba-automòvil Delahaye, valuada en 32,000 pessetes.

El regidor-inspector del mercat de Sant Antoni ha oficiat que s'ha fet la traslació dels venedors de peix al departament central sense cap reclamació y a satisfacció de tothom.

El quefe de la secció tercera de U. y O. ha oficiat que està a punt de prestar servey la colectora construida al llarch de la riera de Sant Andreu.

Darreres noticies

Ahir, a darrera hora de la nit, el tranvía ascendent, núm. 9, que passava pel carrer de Pelayo, va atropellar a Enrist Icero, causanli ferides y contusions greus en diferentes parts del cos.

Va ser portat al Hospital Clínich.

No sabem a què es deguda aquesta desgracia, però lo extrany es que no passin cada día casos semblants en aquell carrer, el pis del qual està en un estat que es veritablement vergonyós pera la ciutat y que ocasiona moltes caigudes als tranzeunts que's veuen en la necessitat de atravessarlo entre l'aldabull de tranvíes y carruatges de tota mena que passen continuament per ell.

MERCATS DE COTÓ

Telegrames facilitats per D. L. Mata y Pons, de Barcelona

31 de maig de 1911

Mercat de Liverpool

	Obre	Alsa	Baixa
Maig-Abril	8'01	—'01	—'—
Juliol-Agost	7'86	—'01	—'—
Agost-Setembre	7'57	—'01	—'—
Setembre-Octubre	N.	—'—	—'—
Desembre-Janer	—'—	—'—	—'—
Maig-Juny	—'—	—'—	—'—
Telegrama 12'15. Vendes 4.000			
Disponible	8'28	—'—	—'—
Maig-Juny	8'02	—'02	—'—
Juliol-Agost	7'86	—'01	—'—
Octubre-Novembre	6'96	—'01	—'—
Tanca Liverpool.			
Abril-Maig	8'00	—'02	—'—
Maig-Juny	8'02	—'01	—'—
Juny-Juliol	7'91	—'01	—'—
Juliol-Agost	7'86	—'—	—'—
Agost-Setembre	7'56	—'01	—'—
Setembre-Octubre	7'14	—'01	—'—
Octubre-Novembre	6'96	—'01	—'—
Novembre-Desembre	6'90	—'01	—'—
Desembre-Janer	6'88	—'01	—'—
Janer-Febrer	6'88	—'01	—'—
Febrer-Març	6'88	—'01	—'—
Maig-Abril	—'—	—'—	—'—

Mercat de Nova York

	Obre	Alsa	Baixa
Maig	—'—	—'—	—'—
Juliol	15'32	—'05	—'—
Agost	15'02	—'06	—'—
Octubre	13'08	—'02	—'—
Telegramas segón.			
Juliol	15'75	—'08	—'—
Agost	15'04	—'08	—'—
Octubre	13'12	—'06	—'—
Desembre	—'—	—'—	—'—
Tanca Nova York (Telegrama d'ahir a las 11 nit.)			
Juliol	15'75	—'—	—'—
Agost	15'16	—'—	—'—
Octubre	13'20	—'—	—'—
Desembre	13'13	—'—	—'—

NOTICIES

DE BARCELONA

Posem en coneixement dels nostres suscriptors de Manresa, que desde avuy, dia primer de Juny, el nostre corresponsal administratiu en aqueixa població, es don Francisco Cardona, a qui poden dirigirse per tot lo que tingui relació ab l'Administració de LA VEU DE CATALUNYA.

En la sessió academica que celebrarà avuy, dijous, a les set de la nit, la Societat Médich-Farmacèutica dels Sants Cosme y Damià, el soci doctor don Jesús Maria Bellido Golferichs, desenrotllarà el següent tema: «Electrocardiografia», ab projeccions.

Els senyors Roviralta y Companyía, distingits enginyers d'aquesta ciutat, han publicat un luxós catàlech dels materials que fabrica la seva casa.

La Junta de Govern, de la Secció Permanent de Relació y Treball, del Centre Autonomista de Dependents del Comerç y de l'Industria convoca a una reunió als seus socis que pertanyin als Gremis de Viatjants y Corredors de plaça, fàbrica y taller, y moços y cobradors, pera demà, divendres, dia 2 de juny, a dos quarts d'onze del vespre, pera tractar d'un assumpte del seu interés.

La Unió de Defensa de Montepíos avisa als presidents de les Societats adherides que no hagin acudit a les seves oficines pera practicar les gestions necessaries al objecte de demanar la exempció del impost sobre Drets Reyals, poden comparèixer en els díes vinents, fins el 10 del corrent, de dos quarts de vuit a nou del vespre, al carrer de Mendizàbal, 21, principal (Unió Gremial).

Ahir vespre circulava pel carrer del Carme un home borratxo que entrava a les botigues, insultava a les dònes, amenassava als tranzeunts y anava seguit d'un estol de xicots movent gran xibarri.

Un senyor va anar a donarne avís a la propera delegació del carrer dels Angels, hont hi havía una vintena de guardies asseguts sense fer rès. Cap d'ells va fer el més minim cas del avís, ni's va dignar moures. Es un gust la diligencia d'aquests agents.

Y mentrestant el borratxo seguí fent de les seves per la barriada.

Ateneu Enciclopèdich Popular.—Avuy, dijous, a les deu del vespre, tindrà lloch la décima conferencia de la serie, organisada per la Secció d'Estudis Socials d'aquest Ateneu, la qual correrà a càrrech de don Ciprià de Montoliu, qui tractarà de les «Ciutats-Jardins».

Dita conferencia anirà acompanyada de projeccions lluminoses, a qual efecte s'han rebut clixés de França, Alemanya y Anglaterra.

S'ha vist molt concorreguda la exposició de robes fetes organisada pel Vestuari de la Sagrada Família que ha sigut oberta al públich durant alguns díes en el convent de María Reparadora que hi hà al carrer de Casp.

Tothom n'ha fet molts elogis, y ben justificats per cert, tenint en compte que's tracta d'una pietosa obra que porta abrich a casa'l desvalgut y necessitat.

S'ha publicat el número corresponent al día 15 de maig, de la cada dia més interessant «Revista Social». Entre l'escullit text que hi figura hi hà treballs dels senyors Eusebi Díaz, Villaescusa, Muller, Guilera Villarreal, Cetty, Arroyo Fuentes, Gich, Boix y Barnola.

L'Acció Social Popular ha comensat la publicació d'una revista que porta per nom «Arxiu Social» y en la que hi figuren articles de doctes sociòlechs.

S'ha expedit el següent telegrama:

«Ministro de Hacienda. — Terminando hoy el plazo para la admisión, en esta Administración Económica, de Títulos de la Deuda Amortizable al 5 % para la entrega de las hojas de cupones, suplica este Colegio se prorrogue el plazo de admisión, pues, no habiendo entregado aun esta Sucursal del Banco de España dichas hojas de cupones, paralízanse completamente las transacciones de dichos valores en perjuicio de los tenedores de los mismos y del comercio en general. — El Síndico del Colegio de Corredores de Comercio, Cabot.»

En el local de l'Acció Social Popular tindrà lloch aquesta tarda, a l'hora acostumada, la sexta conferencia del curset de Sindicalisme obrer, organisat pel Secretariat d'Obres Socials de dita entitat y confiat al advocat don Joseph Maria Boix.

Ha près possessió del càrrech de president del Colegi de Mestres Titulars el senyor don Joseph Crusat y Planas.

— Elegants salonets ab mobles de jonch esmaltat. F.ª P. de Gracia, 115.

La casa editorial Montaner y Simón ha repartit als suscriptors a la «Biblioteca Universal Ilustrada» el segón tomo de la sèrie del present any, que es «Obras escogidas de Gaspar Núñez de Arce». Conté el llibre les més inspirades composicions del ilustre poeta, figurant entre elles «Raimundo Lulio», La selva obscura», «El vértigo», «La última lamentación de Lord Byron», «Un idilio», «Una elegía», etc., etc. Avalora aquesta colecció de joyes literaries una ilustració veritablement esplèndida, puix la constitueixen precioses làmines degudes a artistes tan universalment renomenats com Pradilla, Domínguez, Jiménez Aranda, Mélida (Artur y Enrich), Plasencia, Villodas, Villegas y Vallès. Ab tots aquests elements, el volum resulta digne de comptarse entre'ls més notables publicats en la esmentada Biblioteca.

— **Vernet-les-Bains: Sports y diversions.**

Avuy, a dos quarts de cinch de la tarda, la «Càmara de vendedores en los mercados públicos de Barcelona y su provincia», tindrà assamblea general pera enterarse d'un programa de millores compaginat per la Junta directiva, després d'un detingut estudi.

— Lavabos, Waters, Banyeres. Nous models a preus de fàbrica. Jaume Sauret, 7, Pelayo, 7.

Finits ahir els cursos en l'Institut de Cultura y Biblioteca Popular pera la dòna, avuy, dijous, primer de juny, se començaràn els exàmens en la forma següent: una assignatura cada dia a les vuit en punt de vespre menys el diumenge y dilluns que per ésser díes de festa tindràn lloch a les quatre en punt de la tarda.

Se posa en coneixement de les associades pera que puguin aprofitarsen les que ho desitgin que'l primer de juliol, ademés d'obrirse el curs reglamentari de Dactilografía, començarà també un de Taquigrafía ab la duració d'un mes y éssent la classe diaria, poguent constar de 15 places com a nombre màxim.

—Vins marca Clariana. R.ª Catalunya, 95

Els mossos d'Esquadra de Serdanyola han detingut a dos minyons aragonesos de 19 y 20 anys, que havíen agredit al guarda-víes del kilòmetre 351 de la línia del Nort, ab l'intent de robarlo.

Els del port han capturat a tres individuus de mals antecedents que rondaven pels molls.

—Vins del culliter Bultó, Rosselló, 234.

El municipal 451 va sorpendre prop de les cases den Boada (S. A.), a dos homes que duyen un sach, y que van deixar a terra, fugint a marxes dobles al sentir els pitos d'alarma.

El sach contenía 4 gallines, que van ser posades a disposició del Jutjat.

—Pera Gramòfons nous, dischs d'òpera, sarsuela y ball. Nou aparell pera bocina desde 30 ptes. C. Santa Agna, 21.

Ahir, a la matinada, se van sentir dos trets al carrer den Llull. Hi van anar uns municipals y van trobar al sereno de la fàbrica de teixits y blanqueig de Baurias, que va dir que havía fet foch contra dos homes, als qui havía vist sortir carregats ab tubus d'aram, que van abandonar al sentir les detonacions, pera fugir més depressa.

— Saló Parés. Exposició Fotogràfica moderna per Emili F. dits Napoleón.

Va ser curat al dispensari del Teulat l'obrer Andreu Aquiló, de 41 anys, habitant Torres, 26, baixos (G.), de varies ferides de gravetat a diferentes parts del cos, per haverlo agafat un engranatge a la fàbrica de teixits de V. Ponsa, camí Antich de Valencia, 68.

Després de curat va ser portat al Hospital Clínich.

—**Neurastenia, anemia, debilitat general, sa curació ab el Miogenol. Demànis farmacies.**

Avuy, dijous, dia primer de juny, a dos quarts de deu del vespre, don Artur Galceràn donarà una conferencia pública en el saló d'actes del Ateneu Barceloní, sobre'l tema: «Casuística y terapèutica dels delinqüents, segons la escola naturalista».

«La Ilustración Artística» publica en son darrer número una notable informació gràfica y treballs literaris suscrits per distingits escriptors.

—**Fosfo-Glico-Kola-Lecitinat, cura inapetencia. B. Doménech, Rda. S. Pau, 71.**

Avuy, dijous, primer de juny, a les set del vespre, s'inauguraràn a la parroquia de Sant Agustí d'aquesta ciutat les classes nocturnes gratuites pera obrers.

Ademés de les assignatures que comprèn la primera ensenyansa, inclòs la de Religió y Moral, hi hauràn les especials de Caligrafía y Francès, Càlcul Mercantil y Teneduría de llibres.

Ha sigut confiada la direcció literaria de les mateixes al ilustrat professor don Magí Martí y Barjau, y la part moral al Rnt. capellà regent de la esmentada parroquia.

La escola està instalada a la casa rectoral y reuneix totes les condicions que pot exigir el més escrupulós pedagoch.

Els obrers que desitgin matricularse podràn efectuarho tots els díes feiners d'onze a 1 y de cinch a set de la tarda, en el despatx parroquial.

Se fà avinent que no sols la ensenyansa, sí que també'ls llibres y demés utensilis que necessitin els alumnes obrers se'ls hi donarà gratuitament.

— Avuy, a les sis de la tarda, se obrirà al públich el nou establiment de la Cooperativa «Los Progresistas Españoles» (Corts, 547).

Es, aquesta, tal vegada la entitat benèfica que més discutida y encara més combatuda s'ha vist, y ab tot y això, avuy se presenta més vigorosa que may: aquesta circumstancia representa un timbre de gloria pera la Societat, com resulta una nota altament simpàtica'l fet d'haver satisfet als seus socis, en calitat de socors, més d'un milió de pessetes en tres anys. La nova Cooperativa, ademés d'oferir a sos consumidors múltiples seccions de comestibles y begudes de tot gènero, tindrà, pera'ls socis, consultori mèdich-quirúrgich gratuit, regit per dos doctors de la facultat.

Avuy, dijous, a les onze del matí, les dames cooperadores de la «Obra de Bones Lectures», tindràn sa conferencia mensual reglamentaria en la capella dels claustres superiors de la parroquia major de Santa Agna. El tema de dita conferencia que donarà son president de honor reverent doctor don Joseph Ildefons Gatell, serà: «Acció de la dòna catòlica en les lluites de nostre temps y de nostre país».

Acabada la sessió's distribuirà entre les senyores assistents un llibre a propòsit pera formar la biblioteca de la dama catòlica, se distribuirà el «Repertori de Bones Lectures» y fulles y folletos pera la sana propaganda.

La conferencia és pública pera totes les senyores que desitgin aprofitarsen.

Durant la última setmana la Caixa de Pensions pera la vellesa y d'Estalvis ha rebut per imposicions la quantitat de 131,822 pessetes y ha pagat per reintegres d'estalvis y per plaços mensuals de pensió 66,605 pessetes, haventse obert 101 llibretes noves.

—Lavabos novetat, calentadors, banys, waters, preus baratíssims. Lacoma germans, Passeig de Sant Joan, 44.

En el concurs de Pina de Ebro distant de Barcelona en línia recta 227 kilòmetres, organisat per la Reyal Societat Colombòfila de Catalunya, han obtingut premis els colomars següents:

Sèries de quatre coloms.—Don Diego de la Llave, primer y quart; don Joseph Bosch Urpí, segón; don Pere Ribera, tercer; don Joan Caralps, quint; don Francisco Rosés Plet, sisè.

Sèries de dos coloms.—Don Ricart Duràn, primer; don Diego de la Llave, segón; don Joan Caralps, tercer; don Ignasi Gali, quart; don Alexandre Díaz, quint; don August Ferrer, sisè, vuitè y dotzè; don Ciril Feyto, setè; don Pau Brugués, novè; don Francisco Rosés Plet, 10; don Ramón Servat, 11; don Joseph Bosch Urpí, 13.

Premi a les sis majors velocitats don August Ferrer.

— Automòvils de lloguer de J. Santeularía. Garage, Aragó, número 239.

Varis venedors del Born han formulat reclamacions contra l'acort de la comissió d'Hisenda d'instalar una taula de refreschs y construir alguns llochs més.

El regidor inspector del mercat ha donat informe en el sentit de que convé desestimar dites reclamacions.

En els aparadors que en el carrer de Fernando té la casa Cuspinera, estàn exposats part dels premis que's destinen al concurs de tret de juny, que començarà el día 4.

Alguns que no estàn acabats, s'exhibiràn en el mateix lloch.

Els programes del Tir Nacional s'enviaràn a domicili als senyors socis, preguent reclamarlos a Secretaría els senyors socis que'l día 2 no'ls haguessin rebut.

BONANOVA.—El Rey ha concedit al Lawn Tennis Club del Turó el títul de Reyal ab la prerrogativa del ús del escut y armes reyals.

Dit Club, volent obsequiar al senyor Careaga que durant les regates que se estàn celebrant patroneja el balandro del Rey y als demés yachtsmen que's troben a Barcelona, ha disposat pera avuy, dijous, una Garden-Party en ses pistes de la Bonanova a la que sabem que assistirà lo millor de nostra societat, essent una garantía d'això l'èxit de la celebrada el passat dijous.

Les persones que no hagin adquirit invitacions les trobaràn a la Maison Dorée y en el local del Club.

DE FORA

—A les nostres comarques se comencen a portar a terme importants obres forestals, dignes algunes d'elles d'ésser visitades.

A continuació publiquem el programa d'una interessant excursió als treballs hidrològich-forestals de la conca del riu Francolí que l'Institut Agrícol Català de Sant Isidre prepara pera'ls dies 6 y 7 del present mes de juny.

Se visitarà la xarxa de camins forestals en construcció, les repoblacions forestals obtingudes per medi de llimpies, sembres y plantacions, un viver de montanya, un edifici pera dipòsit de materials de treball y alberch nocturn de 40 obrers, una casa forestal pera alberch del personal facultatiu y pera museus y coleccions.

Programa.—Día 6: Sortida de la estació de Fransa a les 5'8 del matí o del Baixador del passeig de Gracia, de Barcelona, a les 5'20; arribada a Picamoixons a les 9'5, cambiant de tren pera sortir a les 9'14, arribant a Espluga de Francolí a les 9'53. A les 12, esmorzar a Vila Engracia, gran establiment balneari de les aigües ferruginoses. A la tarda, visita al monastir de Poblet y a les vinyes del Castell del Remey del senyor Girona (don Ignasi).

Día 7.—A les vuit, desdejuni; excursió als treballs; vermouth d'honor al pou. A les dotze, esmorzar a la casa forestal del viver de la Pena, y a les tres viatge a la estació del ferrocarril y arribada a Barcelona a les dèu de la nit.

Borsa

Cambis facilitats per la Casa J. Marsans Rof y Fills

Barcelona 31 de maig.

Sessió del matí

	Operacions		Queda
4 % Interior fi próxim...	85'30	85'23	85'27 d
Ac. F-C. N. Esp.ª fi próxim..	94'85	94'60	94'65 o
» Alacant fi próxim..	98'25	»	98'25 p
Rio la Plata fi próxim.....	100'95	100'90	100'90 p

Premi del or

(Preus de compra)

Alfons	7'55	per 100
Isabel	10'55	»
Uncesy mitjes unces	7'55	»
Quartsd'unça	7'05	»
Octaus y 1-16 d'unça	5'55	»
Franchs	7'80	»
Lliures	27'10	per Ll.

Sessió de la tarda

BORSA

A dos quarts de quatre tanca

Giros

Madrid y places banc. 8 d.v. o'30 % dany.

Londres 90 dies	26'81 d.
» cech	27'35 p.
Parischech	6'10 p.

Deutes del Estat y del Municipi

	Operacions		Diner	Paper
4 % Interior fi próxim.	85'25	85'45	85'40	85'425
» ctat. s. A	85'60	85'65	»	»
» » » B	85'50	»	»	»
» » » C	85'80	85'60	»	»
» » » E	85'10	»	»	»
Amble. 5 % ctat. s. A.	101'85	»	»	»
Amble. 4 % ctat. s. A	93'20	»	»	»
Emp. Ml. maig 1903-4-5 B y C (4 ½ %)	94'50	»	»	»
Emp. Ml. 1906, series A., (4 ½ %)	94'85	»	94'50	94'75
Emp. Ml. 1907, serie D (4 ½ %)	»	»	94'50	94'75
Emp. Ml. Bonos Ref. 1906 (4 ½ %)	92'85	»	92'85	93'15
Emp. Dipút. Provi. (4 ½ %)	»	101'50	101'	101'50
F. de Melilla y Zafarines. (6 %)		»	106'	107'

Obligacions comptat

Cambi anterior		Queda Diner	Queda Paper
97'50	» » Villalba a Seg. (4 %)	97 50	97'75
96'75	» especials Almansa, Valencia y Tarragona.....	96 75	97'
96'25	» » Osca, Fr.ª y altres línies (4 %) 12 150.000	96 35	96 65
82 25	rmines S. Joan Abadeses	82' 25	82'75
60'75	» T. B. França (2 ½ %)	60'75	60'85
104'75	» M. Z. A., Arisa, s. A (5 %)	104'75	105'25
102 25	» » Serie B (4 ½ % 1 a 150.000	102'25	102'50
96'85	» Serie C (4 %) 1 a 150.000	96'75	97'
67'50	» » » Reus R. (2 ½ %)	67'50	67'75
63'50	» A. V.ª T. no adher. (3 %)	63'50	64'
79'75	» » » adherides (3 %)	79'25	79'75
44'25	» M. Z. O. y Vigo 1880-82	44'50	44'75
79'25	» Id. id. prio. s. G y H (3 %) s. 1 a 24.903	79 25	79'75
104'50	» M. a C. P., 1.ª y 2.ª s. (5 %)	105'	105'50
96'25	» M. a C. P., 3.ª serie (4 %)	96' 25	96'75
»	» Vasch-Ast., 1.ª hip. (5 %)	»	»
106	» » » 2.ª » (6 %)	106	107'
95'	» Olot a Girona (4 %)	95'	95'50
96'	C.ª Gral. de Tramvies (4 %)	96'	96'50
96'50	C.ª Tranv. S. Andreu. (4 %)	96' 50	97'
105'50	C.ª Barna. d'Elc. (5 %)	105' 25	105'75
97'	C.ª Barna. d'Elc. (4 %)	97'	97'50
94'25	C.ª Trasatlántica (5 %)	94 50	94'75
82'50	Canal d'Urgell	82'50	83'
72'50	Etat. G. d'Aigues B.ª (5 %)	72'50	73'
83.50	» » » (4 %)	83'50	84'
100'50	C.ª Gral. Tab. Filip. (4 ½ %)	100'50	101'
103'35	Port de Tarragona.—Serie A.	103'35	103'85
98'75	F. d'Obres y Construccions, no hip. (4 ½ per cent).	98 75	99'25
98'	C.ª Coxes. y Auto (5 %)	98'	98'50
98 25	«Siemens Schuckert», Industria Eléctrica	98'25	99'
102'25	Stat. Valenciana d'Electric.	102'25	102'75
92'50	Navegació y Industria	92'75	93'25

Accions fi mes

20'10	» Med. Z. O. y Vigo	20'25	20'30
94'45	F. C. Nort d'Espanya	94'90	94 95
98'10	» Madrida Saraz. y Alacant	98 75	98'80
»	Banch Esp. Isla de Cuba	»	118'

Accions comptat

100'	Penins. Telefons, ord. s. oot a 52.000	100'	100'50
143	«La Energía», Llum y calefacció de Sabadell	147'	149'

Borsa de Madrid

Tanca Oficial

Telegrama de les 3'43

4 per 100 interior comptat	85'20
4 per 100 » fi de mes	85'20
4 per 100 » fi próxim	85'87
Amortisable 5 per 100	101'50
Banch d'Espanya	457'
Arrendataria de Tabachs	332'
Societat General Sucrera—Obligacions	»
» » » Acc. preferides	42
» » » ordinaries	12'
Franchs	107'95
Lliures	27'32
Banch Espanyol Rio Plata	505'

Darrera hora

Telegrama de les 4 55

4 per 100 interior fi próxim	85'32

Borsa de Paris

Telegrama de les 3'12

4 per 100 Exterior	97'50
Accions Nort d'Espanya	418'
» Alacant	433' 50
Ferrocarrils Andalusos	263'
Banch Espanyol Rio de la Plata	470'

Cambis de la tarda

De dos quarts de cinch a les cinch

	Operacions		Queda
4 % Interior fi mes	»	»	»
4 % » fi próxim	85'38	85'37	85'37 p
Ac. F-C. N. Esp.ª fi próxim..	94'50	94'95	94'90 d
» Alacant fi próxim.	98 70	98 80	98'80 p
Banch Esp. Rio la Plata	101'35		101'35 p

Cambis facilitats pel Banch de Préstams y Descomptes

Borsa de Nova York

Cotisació de Londres:

Accionsferro-carril Atchison	117'43
» » Baltimore	109'50
» » Chesapeake	86'25
» » Union Pacific	188'50
» » Misouri Kansas	78'81
Trust del Acer	86'

Borsa de Londres

Londres 31

Consolidat anglès 2 1/2 %	81'50
Uruguay 3 1/2 %	76'75
Renda japonesa 4	91'87
» russa 5 %	104'12
Venezuela 3 %	60'62
Colombia 3 %	49'
Sant Salvador 6 %	89'

Les sessions d'ahir

A Madrid, dimars, en el Borsí, a dos quarts de nou del vespre, coneixent la nostra tanca valenta, se va cotisar de Renda 85'20.

= Ahir matí, tancà'l Borsí: Interior 85'27 d., Norts 94'65 op., Alacants 98'25 paper y Plates 100'90 paper.

De la tanca d'ans d'ahir a les cinch a n'aquesta, se millora 0'05 de Interior, no se varía de carrils y de Plates se pert 0'05.

Se fan les dobles més baixes encara: d'Interior 0'10, de Norts 0'22 y d'Alacants 0'23.

= A la TARDA me vaig enterar, ans d'obrir, que al Banch s'han fet: Plates a 504 y Interior 85'25 y 22. De Borsa, després, se'ns envía: Plates 505 y 506 y Interior 85'25, 27, 30, 32, 35 y 37.

Obre aquí l'Interior a 85'26 y puja, ab petites fluctuacions, fins a 85'43, pera tancar ab diner a 85'42.

París envía: Exterior 97'35. Norts 414. Alacants 429. Andalusos 260. Plates 470.

Seguidament, ja feta la doble quinzenal, se'ns van enviant cambis a quins millors: Norts 415, 416 y 417. Alacants 430, 431, 433 y 434. Plates 471.

Aquí s'obre de Norts a 94'60 y se puja fins a tocar l'enter 95, tancant a 94'90 paper.

D'Alacants s'obre a 98'20 y se puja, ab varaicions petites, fins a 98'80, tancant ab operacions a 98'75.

Les Plates obren a 101'20, fan 45, després 10 y milloren pera tancar ab operacions a 101'35.

Se cotisen de tanca: Orenses a 20'25 y Espanyol de Cuba a 121.

Municipis, comptat, 94'62.

Reforma: 92'87.

De les demés operacions s'opera: Prioritat nort 85'50, Almanses 97, quantitats petites 96'75, Nort Osca 96'37, Frances 60'75, Alacants C 97, Almanses adherides 79'75 a 79'87, Prioritat Orense 79'50, Trasatlàntica 94'62, Urgell 82'75, Tabachs Filipines 100'75, y Port circulació 1911 106'87.

Accions, comptat, per cent valor: Banch Barcelona 81, y Preferents Peninsular Telèfons 100'25..

Franchs 7'85 a 8'10. Resten 8'10. Lliures 27'25 a 27'35. Resten 27'35.

= A les cinch tanca el Borsí: Interior 85'37 p., Norts 94'90 d., Alacants 98'80 p., Plates 101'35 p., y Cuba 122 operacions.

De la tanca del dematí a n'aquesta se millora 0'10 d'Interior, 0'25 de Norts, 0'55 d'Alacants y 0'45 de Plates.

Coneixem de Madrid Norts 94'75, Alacants 98'50, Plates 505, Franchs 7'95, Lliures 27'32, y DARRER de Renda 85'32.

París tanca: Exterior 97'50, Norts 418, Alacants 434, Andalusos 262 y Plates 471.

Es 0'20 més d'Exterior, 4 franchs més de Norts, 5 d'Alacants, 2 d'Andalusos y 2 de Plates. La paritat ab franchs a 8 demostra que estem 0'12 sota cambi de Norts, 0'14 sobre d'Alacants, 0'40 sota de Plates y que'ls Andalusos surten a 56'59.

Tanquen a París les Rendes: 96'32, 0'25 més, la Francesa; 104'70, 0'15 més, la Russa del 906; 103'50, 0'55 més la del 909; 93'30, 0'40 més, la Turca y 88'10, 0'10 més, la del Brasil.

Les Mines: 1.744, 13 franchs més, Río Tinto; 493, 4 més, de Beërs; 196, igual, Rand-mines y 134, 1 més, Goldfields.

Mexicà 159, 5 menys. Cuba 560, 7 més. Maltzof 2,180, 25 més.

= Quan van començar a venir a la tarda els carrils millorats de París, el corresponsal den Boada va telegrafiar: «Importants compres ferrocarrils espanyols.»

Y un altre amich borsista va rebre un telegrama de París, que ab mí va tenir l'amabilitat de no guardar secret en el que li deyen «que s'estaven fent grans compres de primes pera fí de juny d'Alacants».

Veurem si París continúa ab l'entusiasme d'ahir. Si continúa, li ha de ser ara molt més fàcil millorar els cambis que no li fou el mes d'abril y es perque'ls trobaría ab el fort de velles posicions al alsa ja liquidades y ab el «corro», per consegüent, més net y menys pesat.

= Aquest matí, pera donar lloch a la liquidació general no hi haurà sessió al Borsí.

Rebley.

Espectacles

PRINCIPAL. — Avuy: «La reina jove». — A les nou.

TEATRE ROMEA. — Companyía PERE CODINA. Avuy, benefici d'Artur Buxens: Estrena de «Cors de vidre», comedia dramàtica en 3 actes original d'August Fochs y Arbós. El drama en 1 acte de don Joseph Echegaray «El prólogo de un drama». — Dissapte, nit, y diumenge, tarda y nit, «Lo Comte l'Arnau», obra pòstuma de Frederich Soler, ab decorat de Soler y Rovirosa.

TEATRE TÍVOLI — Gran companyía italiana d'òpera còmica y opereta de Amadeu Granieri, dirigida per Adrià Marchetti. Avuy, dijous, 1 de juny. - Tarda: «La Principessa del Dollari. — Nit, 3.ª de Moda. — Demà, serata d'onore de la primera tiple còmica AMELIA GROSSI, ab l'opereta «Sogno d'un Valtzer». — Se despatxa a comptaduría.

TEATRE DE NOVETATS. — Temporada d'estiu 1911. — Companyía dramàtica **María Guerrero Ferràn Díaz de Mendoza**. Continúa obert l'abono per 15 funcions a Dilluns, Dimecres y Divendres de Moda, en l'Administració del teatre fins el día d'avuy, primer de juny.

ELDORADO. — Teatre de Catalunya. Companyía còmica MARIAN DE LA SERRA - ARTUR LA RIVA. — Avuy, dijous, nova y extraordinariament aplaudida comedia en dos actes, «Del mismo tronco». Estrena de la ocorrencia còmica en 1 acte, original de Joseph Romeo, «El Carracedo» y la graciosa joguina còmica «Chifladuras». A dos quarts de deu. — Demà divendres, últim dia de Moda: «El gran Carracedo», «Los hijos artificiales» y «La redadera». — Dissapte: Benefici del primer actor y director, Artur La Riva, ab la comedia en tres actes, de Jacinto Benavente «Lo cursi» y la comedia en dos actes de Manel Linares Rivas, «El Abolengo». — Se despatxa a Comptaduría.

TEATRE NOU. — Avuy, dijous. — Tarda a les quatre. Senzilla, 10 céntims. — «El pobre Valbuena», ben presentada y millor interpretada. — A les cinch, doble. — Tres actes, 20 céntims. — Primer: «Pantalones en danza». — Segón: «L'Espanta», de don Juli Vallmitjana. — Tercer: «Los chicos de la escuela», pels incomparables Pura Martínez y Pepe Viñas. — Segón: «L'Espanta». — Tercer: «La moza de Mulas», execució imponderable. — Demà divendres, estrena de «La caricatura del...», música de Franz Lehar. — Dimecres, benefici de la 1.ª característica Matilde Tornamira, ab «Gente menuda», el major èxit de la temporada a Madrid.

GRAN TEATRE ESPANYOL

RICART CALVO

Debut: 3 juny ab

La vida es sueño

Segueix obert l'abono a deu úniques funcions. — Detalls per cartells y programes.

TEATRE PRAT CATALÀ. — Plaça Josep (Josephets). — Temporada d'estiu. Próximament reobertura d'aquest frescal y elegant local, únich a Barcelona que reuneix totes les comoditats desitjables en l'estació d'estiu. Oportunament se publicarà l'espectacle que funcionarà.

SALA MERCÈ

Noves varietats a les grutes. — Gran programa. «Bitllets falsos» «Viatge a Bretanya», «Ai cuidado», «Actualitats número 32» y altres.

POLIORAMA

9, RAMBLA ESTUDIS, 9

Avuy dijous, dia de Moda. — Grans sessions. Cine y Varietés.

4 colossals atraccions

2.500 metres d'hermoses pelícoles

SELECTES AUDICIONS MUSICALS

Quadre de Varietés:

LOUISE et son danseur

LES VINCIANOS.-Gran Duo

LOS CORDOBESITOS

Grans estrenes diariament. — Local més ventilat de Barcelona

IDEAL - CINE

605 - CORTS CATALANES - 607 (entre Passeig Gracia y Rbla. Catalunya)

Cada sessió's desinfecta y perfuma la sala. Diariament més de 2.500 metres d'hermoses pelícoles y 2 o 3 d'estrena de les més acreditades marques.

AVUY, DIJOUS INFANTIL, ab programa d'assumptes infantils y regal de números ab opció al regal, per sorteig, d'una preciosa joguina. Se farà'l sorteig dels números repartits el 18 de maig.

Diorama Avuy, grans estrenes. Una tragedia en Byzanci. «La mamita» y altres.

VI Exposició Internacional d'Art

Palau Municipal de Belles Arts

Avuy, dijous, a dos quarts de cinch de la tarda. Quart dia de Moda. Concert per la Banda Municipal en honor de Italia. Entrada, UNA pesseta.

Tiquets Cooperador a les taquilles del Palau.

Gran Cafè-Restaurant de Novetats

Concerts tots els dies pels reputats professors Munner, Font, Tormo, Valls y Lambert.

CARRERES D'AUTOMÒBILS

COPA BARCELONA

CAMPIONAT ESPANYOL D'AMATEURS

Organisades pel Reyal Automòvil Club de Catalunya, que's correràn en el circuit Mataró-Argentona-Vilassar

Diumenge 4 juny de 1911

Preu de les localitats:

(Pera les tribunes oficials emplaçades a Lliotges ab sis entrades, 150 ptes.; devant tribuna, preferencia, 15 ptes.; tribuna preferent, 12 ptes.; lliure circulació, 10 ptes.; dos a Pelouse, 6 ptes.; entrada de Pelouse, 4; entrada de cotxe ab chauffer, 10 ptes.; ... móvil a càrrech del públich. — Despatx de tickets a la taquilla del teatre de Novetats.

Jardins del Sportsmen's Club

Saló de Sant Joan. — Grans sessions de cine tots els dies, desde les 10 del matí fins les ... nit. — SPORT TIR, AGREGAT AL TIR NACIONAL. — Servey especial de cafè.

PROXIMAMENT

Cine y atraccions de primer ordre, al aire lliure. Viatges en aeroplà. — America Flik Flak. El trapeci fi de sigle, atracció de gran ... tres diversions. — Dies festius a la tarda, ... dides audicions de sardanes.

SATURNO PARK

PLAÇA D'ARMES DEL PARCH

Telèfon 2.160

Els Urals, Montanyes russes, Water chute, ... gle XX, Carroussel electre-circular, ... diversions maritimes. Tir automàtich ... mament inauguració del *Cabaret du Néant* ... concerts per les bandes dels regiments ... ra y Vergara. L'entrada principal pel Passeig Duana. Entrada de passeig, 10 cènts. Informes y datos dirigirse al Sr. J. Dorwan, Director.

GRAN BALNEARI D'ESPLUGA DE FRANCOLÍ

AIGUA FERRO-MANGANOSA cura l'anemia, clorosis, debilitat general, dispepsies atòniques, ... glos menstruals, etc. Maravellosa pera'ls convalescents y neurastènichs.

XALETS AMOBLATS DE TOTS PREUS: SE LLOGUEN TOT L'ANY

Obertura del tan anomenat **Hotel VILLA ENGRACIA** y inauguració de la lluminaria EL DIA 17 DE JUNY

L'aigua's conserva inalterable embotellada y's ven en les farmacies y dipòsits d'aigües minerals.

Informes y lloguer de xalets: BRUCH, 114, PRINCIPAL. — Telèfon 3.782. — BARCELONA.

Avisos

Senyora de companyía o dama de llaves s'ofereix. Referencies immillorables. Dirigirse a n'aquesta Administració, baix les inicials V. P.

Secretari particular

Enginyer mecànich, català, sàpiga francès, anglès, alemany, català, castellà; que conegui la fotografía, mecanografía y que no fumi ni fassi política activa; no passi de 40 anys y ab salut. Bon sou (ab relació importancia càrrech, que es de pervindre). Referencies a satisfacció. — Escriure a *La Vanguardia*, número 6.486.

Arquitectes y Enginyers

En el Centre de Delineació, Montaner, 10, se fan quants treballs de delineació se desitgin.

Anuncis

AL BUEN GUSTO

MODELO 1911

PLAZA REAL

SECCIÓN ESPECIAL DE 11'50 PTAS

MONTURES **Gold-Filled** (OR-REPLÈ)

PERA LENTES Y ULLERES

Son garantisades per deu anys y aquesta es la única casa a Espanya que les ven.

Gold-Filled (or-replè) ès un tubu d'or macissat ab plata alemanya, per lo que resulta sumament fort, inalterable, y dura més que l'or macís.

Valen desde 5 pessetes y se'n poden veure més de 200 models, a

LA ÓPTICA MEDICAL

Fabricació de cristalls y montures de totes classes, segons prescripció dels senyors oculistes. Venda econòmica de binocles prismàtichs y altres classes, sempre dels més avensats sistemes, y tot lo que a la òptica se refereix.

Boquería, 22, cantó Raurich

Reconstituyent

el més enèrgich dels reconstituyents es el

VI DE BAYARD

PEPTONA FOSFATADA, que torna a totes les persones dèbils la Forsa y la Salut. Dipòsit en totes les farmacies. Colling & C.ª, Paris

Gelatina de Carn de Gallina

Aliment poderós pera les persones delicades. Pot de cristall, 3 ptas. E. Martignole, Escudellers, 10

Lloguers

A Puigcerdà, Cerdanya

Se lloga un magnífich xalet, situat a cinch minuts de la frontera, passeig de Bourg-Madame.

Reuneix les millors condicions pera l'estiueig, està rodejat de ufanós arbrat, tè abundant aigua y electricitat, està completament amoblat, roba blanca y tots els utensilis de cuina. Hi ha piano.

Rahó: Plassa Universitat, núm. 3, segón segona. — De 9 a 12.

Segón pis gran y clar, a propòsit pera taller o petita industria: tè aigua y gas. Carrer Tallers, núm. 58.

Local ab força de vapor, molt clar y al peu del tranvía. Fàbrica «La Granota», Pere IV, número 258.

Pis pera llogar

CARRER DELS BANYS NOUS, NÚMERO 3

Casa-torra ab jardí y arbreda pera llogar prop estació ferrocarril Cornellà. Rahó: Don Bartomeu Ribas.

Villa Tibidabo Al cim del Tibidabo gran edifici ab habitacions independentes pera llogar; hermoses vistes. Informes y detalls: Rambla de Catalunya, número 86, portería.

Vendes

BAÑOS DE ESPAÑA CAN TUNIS

Se venen o arrendeu — No presentars sense capital de garantía.

Carruatges venturers de totes classes. Se venen. Rbla. Catalunya, 86, Perruquería. De 11 a 12.

Torra a la falda del Tibidabo, nomenada del Governador, ab precioses vistes y aigua de roca, se ven o lloga. Pera detalls: Rambla de Catalunya, 66, portería. Visible de quatre a sis de la tarda.

Terrenys: Se venen 2 solars de 300 y 331 metres respectivament, situats als carrers del Art y passatge Orient, Gràcia (Sant Martí), al preu de 40 cèntims el pam. Informarà en Joan Carné, carrer de la Diputació, 325, segón, segona.

TERRENYS

propis pera cases, industries y comunitats. Se cediràn barato grans y petites superficies, ab facilitats pera'l pago. Rahó: Carrer de Balmes, número 11, primer pis.

Traspassos

SE TRASPASSA botiga de confeccions. Aribau, 37, botiga.

A. VALENTÍ

FABRICA DE PLATERIA Y JOYERIA

Cameros, 2, y Alt Sant Pere, 13 y 15

Participa als seus clients que desde'l primer de juny tancarà la seva fàbrica y despatx a les 7 tarda; dissaptes, a les 6.

SALUT — FORSA

IDEAL DE LA MEDICACIÓ RECONSTITUYENT

Reconegut per les més notables Academies y publicacions mèdiques

Adoptat pels **Hospitals, Clíniques, Dispensaris y Sanatoris** ANTI-TUBERCULOSOS del nostre país y extranger, per reunir les excepcionals qualitats d'ésser un **potentíssim accelerador de la NODRICIÓ y Regenerador complet de l'APARELL RESPIRATORI**

"HISTOGÉNICO" PUIG JOFRÉ

:: PREMIAT en la Exposició del Congrés Internacional de la TUBERCULOSIS de 1910

Ab son ús *aumenta ràpidament la gana* y el *poder d'assimilació*, desapareixent radicalment la *febre, tos y esputs purulents* dels **Tuberculosos**. Es el tractament més eficàs en la curació de totes les **afeccions consuntives**, restablint totseguit l'organisme en tots sos estats de *debilitat ó agotament general*.

Indicacions principals { *Tuberculosis, Anemia, Neurastenia, Linfatisme, Escròfula, Fosfaturia, Paludisme, Convalescencies, etc.*

Obtingut baix les formes SEMPRE INALTERABLES: *emulsió, elixir, granulat*

Frasch: QUATRE PESSETES

VENDA EN TOTES LES FARMACIES, DROGUISTES Y CENTRES D'ESPECIALITATS

Agents exclusius pera Espanya: Srs. J. URIACH y C.ª, Moncada, 20, Barcelona

VIGOR — JOVENTUT

Fábrica de Flors, Corones y Plantes

...

Antiga Casa. — T. COSTAS. — Palla, 13 y 15, ...

Mobles Higiénichs de **JONCH ESMALTAT "RO..."**

Fàbrica sense sucursal

PASSEIG DE GRACIA, 115. - BARCELONA

«Manufacture Parisienne»

MEDALLES ... d'Or ... de Bronze

REGADES

BOMBES «GEIRALD» GARANTIDES LES DE MÉS RENDIMENT LLEUGERES Y SOLIDES NO PODEN ESPATLLARSE ECONOMIA DE FORÇA SOBRE ALTRES SISTEMES ... DESPATX DE 10 A 12 Y DE ... PELAYO, 22, ENTRESOL

CATARRO dels NOYS

L'ANTI-CATARRAL BORBONET, es el veritable específich acreditat ... pochs dies la COQUELUCHE y BRONQUITIS y tota mena de tos de ...

Dipósits: Farmacia del autor: Carders, núm. 44. — Doctor Andreu ... Iadot y Rambla de les Flors, número 4.

Diner

SENSE INTERES ADELANTAT ... robes, joyes, mobles, generos y altres ... Casa autorisada pel Govern y ... dipòsit corresponent.—Hi ha despatx ... Mercaders, 10, pral., próxim Plaça ...

Pàgina Artística de LA VEU

Excavacions y troballes.-Art antich y modern.-Pedagogía artística.-Museus y Coleccions.-Art nacional y extranger.-Curiositats barcelonines.-Ressenya de conferencies.-Exposicions locals y forasteres.-Llibres y Escoles. Noticies de concursos y de tot lo que pugui interessar als artistes y als industrials d'art

76

«Pidiendo para la Virgen»
Quadre de Juli Romero de Torres.

NOTES CÓMIQUES

En aquests díes en que's discuteix el fallo del jurat de la Exposició son d'una gran actualitat les notetes còmiques que anem a publicar, pensaments selectes de un dels individuus del Jurat, especialment representatiu d'un grupu d'artistes y cap de la protesta contra'ls crítichs fa alguns díes publicada.

No son escapats accidentalment en la improvisació d'un brindis o d'una oració inaugural d'autoritat, sinó vertits en una «obra didáctica escrita para llenar un vacío» d'unes 700 planes de text, ab dictamen favorable de l'Academia de Belles Arts, y honorada per l'Ajuntament ab l'adquisició de trescents exemplars al moment de la seva aparició, editada, com les grans obres, a Madrid y Barcelona y viva encara, y de gran popularitat en les tòmboles artístiques.

Els següents troços selectes, escullits ràpidament, pinten de mà mestra, millor que no ho farien molts dels nostres artistes, la necessitat que hi hà, abans de fer una altra Exposició de Belles Arts de crear per medi d'un poderós esforç pedagògich un mon conscient, verament ilustrat, que fassi impossible que les obres d'art que fem venir de tot Europa vagin a judici de qui ha escrit coses tan amenes.

Son de l'obra «La Acuarela y sus aplicaciones» de don Marián Fuster, president del Jurat calificador de la primera Exposició general de Belles Arts de Barcelona (1891), individuu del Jurat de la actual, president del «Círculo Artístico», etc., etc.

Pàg. 31.—«Quien le había de decir al galo y al celta que en aquelles regiones que él poblaba de toscos menhires y de rústicos dolmenes, sobre los cuales la cuchilla del druida partía el corazón de la víctima humana, generaciones venideras habían de levantar tan acabados y soberbios monumentos como las góticas catedrales. LOS MARAVILLOSOS ALCAZARES MORISCOS DE ANDALUCIA... (!)

. . . . (!)

»¿Quien había de predecir al ornamentista egipcio, que aquel arte... siglos más tardo había de dar orígen al Juicio final de Miguel Angel, a la Transfiguración de Rafael y a la Vírgen de Murillo? ¿Y quien había de anunciar á estos mismos grandes maestros que el procedimiento de que ellos se valían para los bocetos de sus mismas geniales creaciones había de perfeccionarse tanto que diera orígen á las tan celebradas acuarelas de Fortuny?

»...La acuarcia es hija y hermana á la vez de la pintura antigua, confundiéndose en cierto modo con ella, antes que con Juan Van Eyck (1) apareciera la Pintura al óleo.

(1) Este pintor nació en Maas Eyck; un dibujo representando el retrato de Felipe el Bueno de Francia, debido a este célebre pintor (*el primero que sobrepuso colores sin esperar á que se secaran...*) (Nota del autor).

Pàg. 32.—«Pero no estuvo la pintura antigua condenada siempre á ser la esclava de la arquitectura, sino que se manifestó independiente de ella, más que en las escenas bélicas de Polignoto de Thasos, en las pinturas «cáusticas» (?) de Parrhasios, Apeles y Sudrin.

(El molt «cáusticas» (?) subratllat y ab interrogant es del autor dels pensaments).

»Desde el «siglo X» van apareciendo en diversos Estados de Europa códices y pergaminos adornados con hermosas iniciales y maravillosas miniaturas.

«Cea» Bermudez dice que en el «siglo X» hubo en España tres miniaturistas é iluminadores; en el XIII uno y otro en el XIV; en el XVI, el número se eleva á treinta, y en los XVII y XVIII desciende á seis y á doce respectivamente. (!!)

Pàg. 35.—«En orden á la antigüedad y considerando su importancia histórica, debemos citar al Rey Renato de Anjou, nacido en 1408 en Angers. El «buen Renato» tuvo marcada predilección por las flores! as que retrataba placentero...

«Juan» Holbein Hans, que no tan solo se dedicó con asiduidad á la sepia... (2)

(2) Nació Holbein Hans en Augsburgo en 1498 y formó la renombrada *Escuela Holandesa*.

Pàg. 154.—«Punto de vista» es el sitio al cual «convergen» en una composición artística «todas las líneas perpendiculares al plano del cuadro». (!!)

Pàg. 345 a 350.—«Hasta que punto llegó el arquitecto con el auxilio de los citados procedimientos lo cantan glorificando la hermandad de las dos nobles artes los persas en Ispahan, los árabes en Córdoba y Granada, los bizantinos en Santa Sofía y el «Renacimiento en San Marcos de Venecia». (3)

(3) San Marcos de Venecia fué construída de 977 a 1071. Sin embargo, se cita en este caso como modelo de época posterior por la referencia a su policromía. La nota rica, la más saliente de San Marcos de Venecia, la constituyen sus colosales tesoros de mosáico y revestimientos de mármoles y bajo este concepto la mayor parte y lo más notable se debe al Renacimiento (!!) (Nota del propio autor).

Pàg. 366.—«Hay algunos estilos que tienen entre sí alguna analogía, como el árabe con el persa moderno, el egipcio con el asirio, el indiano con el chino y el japonés, el griego con el romano, el romano cristiano con el bizantino, el gótico español con el aleman, y el renacimiento con el Luis XIV.

»La mezcla de elementos de estos estilos afines, si resulta un defecto, no será nunca muy censurable, al paso que merecería la más severa crítica quien mezclase, por ejemplo, elementos góticos con otros griegos, etc., etc.»

Ja ho veuen!

«La Desposada»
Detall del «Retablo del Amor», de Juli Romero de Torres

La Exposiciò Internacional

Els pintors espanyols

«Un esforç envejable, un desitg, un entusiasme que'ns manca a nosaltres» diguérem dels pintors espanyols, el día de la primera visita a la Exposició; y millor que això encara, una disciplina, un ofici, que tampoch tenim, fòra de ben escasses excepcions... Però un art, un art tot emboirat de glories de museu, de patines antigues, d'elegiaques suavitats que'l posen per sota les nostres novelles frisances renovadores, encara que aquestes dissortadament no hagin passat d'ésser frisances.

No obstant, no sé pas treure'ls ulls del «Retaule del Amor», den Romero de Torres, pera escriure sense deixar de dir la meva admiració pel poeta exquisit de les melangies de sa terra. Ell ha sublimat fins a les més afinades subtileses, en els personatges d'aquesta hermosa y eterna llegenda del amor, la feminitat nerviosament altiva del seu poble, y ha cantades com en un bon poema, ab accent elegiach, les dolçures del sabor local en les estrofes descriptives dels seus fons.

Però, no sé què'ls deu passar a n'aquests pobles d'Espanya endins, que estan tristos. Lo millor d'aquesta cullita artística novella de les terres castellanes y andaluces; lo millor d'aquesta rauxa de poetes y prosistes, com la flor d'aquests pintors que ara han vingut, està esponejat d'una melangia estranya, com si fos un renaixement purament sentimental, nascut al escalf de les evocacions d'altres díes, de les evocacions d'altres obres.

Jo no puch pas avenirme a l'afirmació d'alguns, de que això es la continuació de la gloriosa pintura espanyola, que això es lo que aquí deuriem fer ab el nostre art, que això es una manifestació del veritable temperament del país. Car jo no sé veure que en la continuació de les coses hi hagi la repetició ni que la evolució tingui per únich element de vida el record. Més aviat me decanto per creure que aquest art es un fruit nascut al Museu que no pas donat per la terra sempre jove y renovelladora.

Vull dir que farem mal fet de pensarnos que l'art d'un poble's determina per lo molt que les obres actuals puguin semblarse exteriorment a les dels mestres gloriosos que'ns hagi donat la historia, y crech que faríem un trist paper si ara de cop y volta els nostres artistes les donessin per pintar fons de retaules y alimentessin els seus neguits de creació ab el narcòtich de les remembrances.

La tradició, creguenho, en la evolució espiritual d'un país no hi fa altra feina que la gran feina dels adobs a les plantes; es a dir, dona ufana als arbres novells que naixeran, torçats aixís o aixás, segons sien els vents actuals que açotaran ses tendres cabelleres. Ella fé una forta intervenció, deu tenirla, en el fet de la evolució, però de cap manera aquesta intervenció deu convertirse en domini.

Y aquest domini exercit pels grans exemples històrichs sobre l'art actual, que aquest pintors ens presenten, per mi demostra una debilitat supeditada. Les novelles aurores, inútilment s'aixequen sobre les terres d'Espanya, per aquests pintors somnolents, y al mon sanament s'empaiten els nous ideals de Bellesa, que allí's consideren, per lo vist, ben definits y decissivament creats pels mestres de les escoles històriques.

Però, fixéuse en lo que feren els mestres antichs a n'el seu temps, y deixant ja als de més endarrerida época, fixéuse ab el Goya gloriosíssim. Ell era'l geni visionari de la realitat viva, d'aquella Espanya xulapa y heróica, mística y bullanguera; y el pintor acudía a les festes platxerioses del seu poble, y ne pintava les seves belleses ab un sentit d'actualitat furient y meticulós.

Aquests pintors d'ara, si algún cop els veyèu davant del espectacle, ben aviat podrèu endevinar que'l punt escullit es purament arqueològich. Quan es el paisatge que s'entreveu en el fons de ses pintures, sempre es el recó local característich, pintoresch. Quan son les persones, surten les antigues costums, o les primitives reliquies conservades a l'urna de la candidesa popular.

D'aquells contactes vius del artista ab la vida, d'hont neixen y tot, si volèu, les més arbitraries manifestacions, apenes si n'hi hà una nostra. L'anyorament d'una millor vida, per ara, sembla ésser la llantia tremolosa qui ilumina'l present alimentada ab l'oli de les centuries mortes.

Però, aquests pintors tenen una indiscutible superioritat al davant nostre; una superioritat que havem d'acatar y tenir molt en compte. Una superioritat que més que may se veu en aquesta exposició, hont els nostres pintors s'han presentat displicentment ab insignificants mostres del seu poder.

Y dich això, recordantme, per exemple, den Ramón Casas, que a la Exposició passada feu una manifestació del seu talent, completa y forta; den Rusiñol, que exposa tres quadrets sense cap importancia aquí, mentres n'envía dotze o tretze a Roma, y d'altres y altres pintors que protesten de que diguem que la Exposició es magra, sense volguer reconèixer que cap d'ells ha fet ni el més minço esforç pera que no ho sigués.

Però, ademés d'aquesta superioritat d'afirmació, d'aquesta força que suposa'l ser capaç de tenir en compte que quan la gent s'ensenya cal que s'ensenyi lo millorment possible, tenen la d'ésser gent ben formada escolàsticament; y sía pel Museu o per lo que sía, son homes fets ab hàbit de treball, gent de taller que breguen, treballen, lluiten, s'esforcen, resolen, acaben. Tenen una norma. Sobre tot, tenen un gran Museu. No s'acontenten d'impressions vagues; no se satisfan fent paisatges durant l'estiu pera exposarlos al hivern, y en esperar l'estiu que vé pera tornarhi, sinó que del fons del seu esperit ne treuen l'objecte de ses creacions, que resolen ab una habitual idea de solució; tan habitual, que devegades, més que metòdica, devé sistemàtica.

Y això no es prou pera que nosaltres, gent d'impressions, de notes amplades, d'insòlides visions, ens hi aturem ab respecte y ab ganes d'apèndrehi quelcom que'ns manca: l'únich quelcom, el quelcom decisiu que ha de fer tornar un art lo que fins ara ha sigut un desitg, que ha de formar una escola «mediterrània», de lo que fins ara han sigut notes y apunts de llum y de color.

No obstant y lo que hem dit abans de fer constar aquest darrer extrem, les obres d'aquests pintors desvetllen en nosaltres un gran interés, y principalment, aquest interés, jo diría que prové de sabernos, devant d'aquestes obres, al contacte ab la gran evolució de la pintura moderna.

Y ens hi sabèm per contracop: es a dir, perque notem tot seguit, d'una manera clara, que terres endins d'Espanya no hi hà arribat ni una engruna d'aquesta agitació ab que, durant el sigle passat y lo que va d'aquest, França, encare avuy la terra de la veritable pintura, ha trasbalçat l'Europa, y de l'Europa, la joventut de la nostra Catalunya. Una frisança de vida nova s'escorre dintre nostre de cara als horitzons d'un porvenir secret, vers el qual anem ab l'esperança de les més altes descobertes.

Qui sab si d'aquí vé aquest atolondrament, aquest descuit, aquest nerviosisme rapidista, aquesta displicencia a estones, y aquesta febra boja en altres. Qui sab si els nostres defectes son el deliri, les febres d'un part que s'anuncía de temps ha; de massa temps ha, jo diría. Febres y deliris que cal no fer durar massa perque podría venir la mort abans de la naixensa que s'espera. Febres y deliris en els que cal no aturarse massa, perque ells poden portar a fatals desviacions.

***

¿Qui pot dubtar, ab tot, que en la majoría de les obres dels pintors de les terres d'Espanya hi han troços d'indiscutible valor?

Jo us demano que passeu els ulls en la pintura den Romero de Torres, y que descomptant l'encant de les patines, us entretingueu en mirar com es forta d'execució l'obra. El seu «Retaule», en veritat, es la feyna d'un estudiós, d'un erudit y tot. L'escena principal, «L'Encarnació», diríem, es un troç de pintura de museu hont les finors de l'Italia, endolcides encara per l'enteixinat de reminiscencies andaluses, proven una intelectualitat forta, y una sentimentalitat afinadíssima.

Mireu el desnú de la predella y les imatges de la «Esposa mística» y la «Esposa cristiana que li fan costat, y en totes elles, com en les dúes fases de l'amor de donzella dels compartiments laterals, hi descobrireu la mateixa dolçura, la mateixa perfecció, la mateixa exquisitat detallística.

Es un treball de devot minuciós que díes y díes, enamoradament, del matí al vespre, va elaborant l'obra concebuda com un poema hont ab la eterna llegenda del amor se canten les dolçures locals de la Córdoba nobilíssima, adormida en el quietisme arqueològich de una d'aquestes velles ciutats provincianes, torbades de tant en tant pel pas apressat d'una caravana de turistes.

Y aquest sabor local, sublimat fins a la més alta gradació, hont se'ns mostra quasi com a únich partit de l'art, es en les pintures dels Zubiaurre, y molt especialment en les den Valentí, pintor de veritables troços de retaule en els seus fons poemàtichs; pintor de veritables maravelles de ceràmica popular, d'indumentaries típiques, ab detallisme documental, ab amorosa dería d'arqueòlech.

El seu quadre «Flores á María», sense estar gens desproveit de fortes y sòlides manifestacions de sabiduría pictòrica, fa l'efecte d'una acumulació de documents característichs, de dades aportats a la escena, d'acusació de localisme lograda a copia d'esforços, com a partir près... y això no deu ésser, car Cottet, quan pintava les bones gents de mar de la Bretanya, pera fernos sentir les salabrors d'aquelles platges, no acudía pas a n'aquestes, diguemho, esquifides provés documentals, típiques, que donen per resultat infalible el desvetllament, en l'espectador, d'un interès que se'n va més a lo típich, a lo pintoresch, que a lo artístich.

La pintura d'un poble no està en reproduir les seves costums, ni en explicarnos folklòricament la seva essencia espiritual, sinó en penetrarse ben bé del seu esperit, pera dir ab oll les coses diverses que puguin néixer del contacte del artista ab l'espectacle de la vida. Es per això que tan poch convincents son artísticament, al meu entendre, les escenes virtuosament posades dels Zubiaurre, com la tongada de personatges holandesos que la facilitat elegant den Benedito, massa fàcil sovint, ens dona en aquesta exposició.

Y lo que hem dit dels Zubiaurre, quasibé podríem dirho den Chicharro, salvant, emprò, unes notables diferencies, que fan l'obra dels primers molt superior a la del segon. La barbarie pintoresca de les bones gents de la montanya, en la tela «La fiesta del pueblo» y en moltes de les altres, es magríssim motiu pera una veritable obra d'art, que'ns ha de dur a més profondíssims plaers que'ls que pugui trobar un turista en una població pintoresca. Caràcter, sí, tant com vulguèu, però'l caràcter es ben poca cosa pera moure'ns a l'emoció.

L'Hermoso pecà del mateix mal generalment, y descomptant aquell fracassat intent de psicología infantívola del seu quadre «Retrato de los hijos de Luís Tapia», y de les teles 90 y 96, absolutament retrospectives, els demés, en general, son aspectes de festetes, hont la barbrie candidesa dels pobles arqueològichs, se'ns mostra ab qualque perfum de poesía primitiva y dolça com es dolcíssim el seu quadre «Rosa», una de les més belles obres del autor, que, no obstant, es un bon pintor y un correctíssim dibuixant.

Y deixant aquests, tot seguit som a n'els López Mezquita, Gonzalo Bilbao, gent de pintura ben apresa, y d'aquí ja tot seguit, sense gaires gradacions, se devalla fins a les profonditats tenebroses d'aquell tormentós Muñoz Degrain, una de les primeres firmes de la pintura castellana.

Aquests son els comentaris que aquests pintors ens han sugerit y aquí van exposats sincerament lo que jo, modestament, considero els seus defectes y les seves qualitats; qualitats envejables, per cert, y per tant, dignes de tots els nostres elogis.

Joaquim FOLCH Y TORRES.

Retrat
Quadre de Juli Romero de Torres.

Un mot encara

a propósit de les obres den Joseph Clarà

Pera'n Joaquim Folch y Torres

Amich Folch: Ja que tant li agraden, segons llegeixo, les obres del nostre Joseph Clarà, ¿vol permètrem que també en parli y que li «dediqui», a corre-cuita, quelcom de lo que m'han sugerit? Voldría dirli, sí, que'ls hi dech forsa goig, com vosté, com tots els nostres aimadors de belles coses, y voldría confessarli, ademés, ab quina tristor penso en elles y en l'«hipòtesis» de que, un cop tancada l'Exposició, puguin abandonarnos!...

Com vosté, sens dubte, com la majoría dels nostres aficionats, com tots aquells bons «llemin ers», en fi, que no hem encara perdut, sortosament, la costum de «esguardar», he passat, amich Folch, moments dolcíssims, contemplant «tot alò», Ara sentantme, embadalit, ara aixecantme pera anar a observar un altre «aspecte», una altra «línia», he viscut, repeteixo, ratets inoblidables...—Però no pretinch pas, modest aimador de belles coses, «descobrirli» en Clarà!

He volgut sols parlarli un xich d'ell, carissim amich Folch, pera arribar a dirli lo següent: Ara que «tot això es aquí», ara sobre tot que ja hem aprés a contemplarho, a estimarho, ¿no li sembla, amich carissim, que seria una ben trista y una ben dolorosa cosa el tenir de abandonarho y el tenir de llegir, més tart, que ho han adquirit (y això succeiría, evidentment), gent de fora casa? Això no pot ser, no deu ser, caríssim amich Folch, car, ademés de tractarse, com es sabut, d'una cosa perfeta, se tracta, també, d'una cosa ben nostra. Nosaltres som, donchs, els més indicats, no li sembla? pera conservarla. Perque no l'ensar, per lo tant, desde la «Fulla», l'idea d'obrir una suscripció—suscripció popular, ben popular,—a fi de recullir entre tots nosaltres la miserable... «materia» necessaria pera poder apoderarnos, «legalment», de «tot allò? Alguna cosa semblant han fet, crech, alguna volta'ls anglesos pera adquirir obres pera'ls seus museus, y quelcom d'anàlech se feu aquí mateix, durant la passada Exposició, pera poder «guardar» les obres den Frank Brangwyn. Però nosaltres tenim encara més motius, avuy, que'ls anglesos, y més «rahó», també, que'ls bons aficionats barcelonins que sapigueren adquirir les produccions del esmentat decorador y aiguafortiste; car nosaltres volem guardar, com ja queda dit, quelcom que no solament es bell, extremadament bell, sinó que, ademés, com déyem fa un moment, es ben nostre. ¿No li sembla, per altra part, que ja es hora que comensem a glorificar nosaltres mateixos als nostres grans artistes sense esperar, com ha succeït tantes vegades, que ho vagin fent els de fòra casa? ¿Y quina major glorificació podriem oferir al nostre Joseph Clarà que la de guardar y la d'admirar y la d'estimar ben fondament les seves obres? ¿No li sembla, ademés, amich Folch, que sería una ben agradosa cosa'l poder ensenyar algún día, als de fora casa, en alguna de les sales del nostre «futur» museu, les obres den Clarà, tot dientelshi ab orgull (barrejat ab un xich de tendresa?):

—Guaiteu: «això es d'un dels nostres!»

Si l'idea li sembla bona, llènsila, «crídila», amich Folch, desde la «Fulla». L'hauríem de realisar, costés lo que costés, pera satisfacció den Clarà, d'aquest noble y ferm artista que tant ens honora y a qui tant debem, per consegüent, y pera satisfacció nostra!

Seu devotíssim y company,

F. LLIURAT.

«Las autoridades de mi aldea»
Quadre de Ramón de Zubiaurre.

(Aquest quadre no forma part de les obres que'l pintor ha portat a l'actual Exposició, de les quals no n'hem pogut obtenir fotografies, per no haversens concedit permís de tréureles.)

PRIMERA MEDALLA: BARCELONA 1907

G: HOMAR

MUEBLES
LAMPARAS
MOSAICOS
DECORACION

CANUDA: 4: BARCELONA

TALLERES: Carrer Sarriá, 88

Gran premi
Londres, 1907

Gran premi
Madrid, 1907

Gran premi
Saragossa, 1908

Gran premi
Venecia, 1908

Gran Copa
Venecia, 1908

Gran premi
París, 1903

Membre del Jurat
(Fora concurs)
París, 1909

Galeries del FAYANS CATALA
Grans salons pera Exposicions artistiques
SANTIAGO SEGURA S. en C.
Porcelanes artistiques y Vaixelles. — Majóliques. - Pisos vidriades. - Rajoles. - Cristalleria. Bronzes y altres metalls artistichs. - Perfumeria, marca «Parfumerie aux Fleurs»
Teléfon 1884 BARCELONA Corts, 615

Víctor Brosa
DECORADOR
Altars, Mobles, Habitacions, etc.
PIETAT, 4

RENART & C.IA
Gran assortit en objectes d'art, fabricació de la casa, propis pera regals
Reproduccions, clássich y modern
Retrats, obres d'art dels grans mestres
Exposició de reproduccions fotografiques al carbó
Grabats, Marchs y motllures d'art
271, Diputació, 271
(entre Clarís y Passeig de Gracia)

Mobles Artistics BUSQUETS
Ciutat·9·Barcelona

Teléfon nº 1969

VILARÓ Y FILL
PINTORS
DECORADORS
BARCELONA

carrer de las Corts ·604·

Pere Reig y Fill
MOBLES Y DECORACIÓ
PASSEIG DE GRACIA, 27
CASA FUNDADA EN 1852 BARCELONA

Conferencia den Francesch Galí

(L'esperit cristiá en la pintura del Renaixement)

Acudí el dilluns al saló de sessions de la Joventut Catòlica una host generosa d'artistes, de literats, pera escoltar la paraula clara, precisa, evocadora den Francesch Galí, nobilíssim artista y pedagoch, mestre, ab tot y la seva jovenesa, d'una generació de pintors y dibuixants ja pervinguts a l'éxit y al renom.

El tema de la conferencia era sugestiu y, en certa manera, ella havía de revelar al ensemps rahons profondes de la tragectoria artística den Galí y aspiracions d'una gran estètica cristiana que arreu del mon se senten, però que en lloch com a Catalunya, reben la embranzida apassionada d'una verge sava ascendent.

L'atenció dels oidors fou plenament, liberalment recompensada.

En la impossibilitat de reproduir la conferencia en aquestes planes, ne copiem un fragment essencial y característich.

«El Renaixement fou senzillament una continuació de l'Art cristià, una evolució, una fase d'aquell, un art acordat a una época, que no per ésser malalta deixava d'ésser cristiana, y que es semblant, dins de l'ascensió que la vida humana, considerada en esperit, ha emprès desde'l començ de la civilisació, a les malaltíes del cos humà, que sempre son fortificadores del esperit.

Ara bé, l'artista sintetisa en l'obra la época en que viu, per l'ascendent d'aquesta sobre'l seu esperit. Més clar: l'artista, part integrant de la societat en que viu y per tant, per ella influit, produeix l'obra que es síntessis y expressió de son estat d'esperit, acordat aquest al de la época en que viu.

Aixís, donchs, l'artista del Renaixement en sa producció resumía, per dirho aixís, el caràcter essencial de la seva época. Donchs, bé, l'artista, en general, no era pagà, era anti-cristià, car pagà no ho podía ésser desde'l moment que s'havien empeltat en son esperit les infinites aspiracions del Cristianisme.

Els grechs, molt inferiors a nosaltres, en lo que pertany a religió, eren arribats a una plenitut, a un acort de vida, ungida y glorificada per un «presentiment», aixís en son esperit hi vivía un equilibri, un repós, un no sé què de definitiu, que respira y alena en ses obres, que no podía sentir l'home del Renaixement, car coneixedor d'una moral única, perfecta y eterna, y convertit aquell presentiment helènich en perfecte coneixement de la Veritat, son estat no era cap afirmació; y allà hont viu el dubte o la negació, no hi hà equilibri; hont regna'l dubte no impera la lley.

Ses Verges no son Venus, ni son Sant; Joves, ni Apollos, ni Aquiles sos heroes, puix les creacions clàssiques eren produides per un equilibri, per una armonía; mentres que en els neo-clàssichs (y no vos espanteu si aixís els anomeno) eren concebudes; y resoltes y acordades a un estat de dubte, hi hà en elles una mena de desacort, causa de sa inferioritat manifesta. Per això'm plau mil voltes més un Júpiter jove, una Venus, un Apol, que un Sant o una Verge mancats de tota afirmació religiosa y cristiana. Les Venus del Renaixement son donzelles en pecat y adolescents en falta sos Apols, en llurs cossos y semblants, per més que s'hi esforcessin per ferhi cantar la serenitat classica y son repós, no ho conseguien; car en ells era manifesta la lluita del vici contra l'esperit, el mal contra'l bé, la negació contra la esperança.

Tot això, senyors, crech que fou, no un Renaixement y sí una desorientació: encara, que en aquella época, fóra dels dos pintors més sublims de qui parlarem, també's produiren obres admirables en totes les manifestacions del Art.

Fra Angelich, Miquel Angel y en algunes obres Vinci, son pera mí els veritables continuadors de la obra començada per Cimabue.

Fra Angelic, reclòs en un convent, vivint de tota llum y de tota veritat, separat d'aquest món real y hermós y admirable que'ns volta, y que feya exclamar a Sant Francesch: «Mon Deu y totes tes coses», enclós, arborat son esperit del pas de visions celestials, somniava, veyent la font de tot amor, volava vers ella, passant per demunt de totes les coses, que en ritme la manifesten; essent precisament d'aquestes coses de les que s'havía de servir pera expressar sos arrobaments místichs. En veritat les estimava per ésser obres de Deu, emperò no cercava en totes elles aquell ritme que'l manifestava.

D'aquí prové, això es la causa de que la seva obra no es el model d'obra clàssica cristiana.

Fóra d'alguna obra vegreu que'l ritme objectiu. La proporció acordada a bon esperit que podríem dirne cristiana, sols viu en el cap y mans de ses figures, y es que aquesta part del cós humà es la que, per tenirla sempre present, la podía observar y conèixer millor. Podía observar sos companys y a través de llurs semblants cercarhi y veurehi la fè, la caritat, la bondat, els arrobaments, els desmays místichs, els diferents estats d'esperit que'ls cambiaven en proporció y ritme.

Tots vosaltres haureu sentit la imprecisió de bellesa y de perfecta armonía, contemplant una obra clàssica encara que sia mutilada, car si bé falten notes en l'acort úmich, les que resten sonen y el canten, de tal manera, que no sentim la falta d'aquelles. En cambi en moltes de les figures de l'Angelic lleveulas el cap y les mans y tot l'interès fuig.

Vinci en el «Sant Sopar» que tots coneixeu, veu la divinitat manifestada en tota cosa, emprò en espiritualitat es inferior a l'Angelic.

Miquel Angel, el colós de tota època, el més gran y complexe entre tots els artistes, en certa manera estava enclaustrat, puix separat de tothom, exclusit dels altres per necessitat, esperit profondament religiós, vivía en sí mateix; emperò aquest cert enclaustrament, no'l priva com a Fra Angelic d'observar el món que'l voltava, molt más extens y complexe que'l qui en un convent rodejava a n'aquell.

Ell fou qui, en mitg d'aquella corrupció y desequilibri, posà ab Cimabue y Fra Angelic els perns del «classicisme cristià», ell es qui'n donà la orientació definitiva, s'apoderà de les orientacions de aquella época, les purificà, les encaminà ab sa clarividencia gegantina, se tancà, s'isolà, s'amarà de la gracia divina; y aquell lluitador, aquell religiós, aquell ser incomparable, enlairat per demunt de aquell llot de corrupció, exclamà: «Dormir es dolç y encara ser de pedra més, mentres la vergonya y la miseria durin! Rès veure, rès sentir, es una felicitat, no'm despertеu. Ah! parla baix!»

Aquest orient, aquesta podriem dirne proporció cristiana, en la Capella dels Mèdicis, en la Creació del home de la Sixtina, es hont més clarament s'hi veu.

Imagineuse l'obra qui fos síntesis de les de Fra Angèlich y la de Miquel Angel y encara més perfecte, superada: aquesta pertanyeria al «classicisme cristià».

El cristianisme, temps a venir, en les admirables adaptacions y aplicacions del Evangeli de Jesús per medi de la Iglesia nostra mare, guarda tresors inimaginables per vessar damunt de la humanitat laça y cansada, paralelament, y acordat a n'aquests renovats estats socials de la familia cristiana, se produirà un art també inimaginable; y quan vindrà la plenitut del temps en que, segons insinúen les Santes Escriptures, el Christ regnarà demunt dels pobles tots de la terra y sa lley imperarà en tot esperit com signe de fraternitat universal, a les hores, florirà aquest art, sà, fort, pietós, perfecte en sa concepció y sa expressió únich, «l'art clàssich cristià». Perque plenitut es lley, y l'Art, sempre acordat a n'ella, n'es la manifestació, y ara parla el nostre mestre en Art y en virtut, el Bisbe perfecte, fet, com li diu el Sant Pare, a imatge del Bisbe qui Sant Pau descriu: «tots els defalliments nostres tornen en acabaments».

«Deu es la nostra lley y la nostra vida; la lley y la vida s'identifiquen y la lley es la nostra força. En và, —diu Goete,—els esperits vagabons se esforçarán pera arribar als purs cims de la perfecció—aquell qui vol grans coses reconcentra ses forces; en les condicions difícils el mestre's manifesta y sols la lley pot donarnos la llibertat. Tot lo que està fora de la lley es flach y tranzitori, son poder de consolació es fictici, y fora de la lley, glosant el pensament de Goete, perdem la llibertat, la possessió de nosaltres mateixos. Fantasies, faules sense vida, sentiments exòtichs, passions epidèpiques, una ventada se les endurà, y les grans realitats humanes y cristianes anirán fent el seu camí per totes les generacions. D'un psaltiri perdurable isquié aquella estrofa d'un himne dirigit a exalçar la excelencia de la Lley: els impius ne contaren faules y follíes, però que son al costat de la vostra Lley! (1)».

Nombroses progeccions decoraren el termini del parlament den Galí; y cadascuna fou comentada ab concisa vigoría pel conferenciant. D'aquesta guisa, el sistema crítich den Galí se feu vivent, objectiu; l'esforç vers la perfecció dels grechs, dels mitjevals y del Renaixement, aparegué ab admirable continuitat, y en cerca infadigable de la síntesi.

Grans aplaudiments coronaren les darreres paraules den Francesch Galí, y, acabada la conferencia, el públich restà íntimament al seu devora,—tan saludable havía sigut aquell abelleig d'idees clares y armonioses!—com si no se sabés departir de la consideració de la Bellesa... Y en privada conversa se reprengueren alguns «motius» del parlament, ab entusiasme.

Bella recordança servarèm de la conferencia den Galí els que tinguèrem el goig d'ohirlo y aplaudirlo.

(1) Torras y Bagés.—*La lley del art.*

Curs Miquel Angel a Terrassa

La llissó corresponent al diumenge prop-passat fou explicada per don Joseph María López-Picó, el qual va fixarse especialment en l'obra literaria del Buonarrotti.

Desglosada de les poesíes la influencia Petrarquesca y les reminiscencies platòniques que ompliren el Renaixement; situada apart de la magnífica pompa de la èpica del Ariort y el Tasso y dels primers esclats de la dramàtica ab el Poliziá, el Pistoja, el Cardenal de Bilbena, el Trissino, Machiavello, Tasso y Guarini, la poesía es per Miquel Angel una lliberació.

Estudià el conferenciant les diverses etapes d'aquell camí lliberador en la vida de Miquel Angel, fixantse en els sonets y madrigals més característichs, que llegí traduits al català.

Y al resumir, feu la exaltació del heroisme de vida que'ns fa rich d'exemplaritat el Buonarrotti y esperançador de eficacies el curs Miquel Angel.

El conferenciant fou molt felicitat per tots els concorrents a la llissó.

Exposició Internacional d'Arts Gràfiques

(Acabament)

Disposicions generals

Notificació de la remesa

La notificació de remesa, per carta certificada, deurà enviarse a la Secretaría del Circol abans del dia primer de janer de 1912, indicant els treballs, màquines, etcétera, que's vulguin presentar; la classe, número y dimensions, consignant especialment la superficie total que's necessiti.

Entrega

La presentació se farà per l'interessat o el seu representant en son dia y local que's designarà en les circulars corresponents.

Els envius seràn examinats pel Jurat de admisió.

Les obres y quant hagi d'exposarse, s'admetràn quan se trobin en disposició de ser exposades.

El Circol entregarà un rebut talonari, en el que constaràn les anotacions corresponents.

Acceptació

Les remeses seràn examinades pel Jurat d'admissió.

Els treballs que no s'admeten deuràn retirarse en el improrrogable plaç de quinze dies, sense que després dels quals se respongui de la seva conservació.

Responsabilitats.—Segurs d'incendis

Ni el Circol ni el Comitè tindràn cap responsabilitat pels desperfectes o pèrdues de les obres durant el trasllat, sigui a la vinguda o sigui a l'anada, ni per les omissions o errors dels catàlechs.

Durant l'Exposició els desperfectes se repararàn quant sigui possible, però l'expositor no tindrà dret a que se l'indemnisi ab cap cantitat.

Els treballs y objectes exposats s'assegurarán contra l'incendi per un preu igual als dos tercis del declarat.

Reproduccions

Els interessats que no desitgin veure les seves obres reproduídes en el catàlech ilustrat, deuen anunciarho per escrit al entregarles.

Tota reproducció serà prohibida, excapte si es demanada per l'autor.

Desde aquesta data poden, quants ho desitgin, dirigirse al secretari general del Circol de Belles Arts de Madrid (Alcalá, 9), en demanda de quantes noticies y detalls desitgin conèixer.

En plaç brevíssim serà publicat el Reglament, com a desenrotllo detallat de aquest programa.

Crònica

Colecció en venda

A París s'ha posat a la venda la colecció de pintures de Maurici Kann, célebre per les admirables y importantíssimes teles de les escoles flamenca y holandesa dels sigles XVII y XVIII y pels retrats dels mestres anglesos del sigle XVIII.

La venda de la colecció, ha portat moviment entre'ls antiquaris y coleccionistes, y a París han acudit els aficionats norts-americans que, ben proveits de butxaca, van pera veure si's queden la millor part.

D'un concurs

Els artistes compresos en el Concurs de Pintura convocat ab motiu de la VI Exposició Internacional d'Art, que en virtut del sorteig practicat el dia 26 del prop-passat mes de maig, a la Escola Oficial d'Arts y Oficis y Belles Arts, vingueren obligats al aplaçament de les seves proves, deuràn començar la prova demà, divendres, de nou a dotze del matí.

A dit propòsit se reuniràn els indicats concursants en el local d'aquell centre, a dos quarts de nou, donantlos a la dependencia de la Escola, destinada a la realisació de la primera de les proves de referencia.

Se prevé també, que'ls concursants, que a la abans esmentada hora de les nou del matí de demà, no estiguessin presents, s'entendrà que renuncien a prendre part en el Concurs.

Les Pintures Murals Catalanes

Hem rebut el tercer facicle de la monumental publicació que ab el títul de «Les Pintures Murals Catalanes» s'ha emprés el benemèrit «Institut d'Estudis Catalans».

En set magnífiques tricromíes, pulcrament executades, se reprodueixen els conjunts y detalls més importants dels bellíssims absis policromats de Sant Climent y Santa María de Tahull, Santa María de Bohí, Santa María d'Aneu y Sant Pere del Burgal, amenaçats molts d'ells de pròxima destrucció.

En el text, que es de doble extensió que en els altres fascicles, s'estudian tan interessants pintures junt ab les iglésies hont se troben, de les quals serà publiquen les plantes y vistes de son aspecte exterior.

Es digna de tota lloança aquesta publicació, que salvarà d'una mort segura monuments de nostra antiga pintura, el descubriment de la qual ha produit tanta emoció entre'ls estudiosos d'aquí y del extranger.

Antiguitats xines

Al Museu Guimet de París, s'ha inaugurat darrerament, una interessant exposició de les antiguitats xines importades per les missions arqueològiques del Turkestan xinesch.

Entre aquestes antiguitats hi hà una magnífica colecció de miralls xinos, la antiguitat dels quals se'n va fins a la dinastía de Han, molt abans de les influencies europees de la dinastía dels Targ.

També hi hà, ben separada, una colecció de mobles hont hi hà visibles influencies gregues.

Es molt curiós l'avenç d'aquestes expedicions que, d'una manera ben decisiva, van esbroçant el camí d'aquest art poch conegut.

Un anell històrich

Se tracta d'un simplicíssim anell de or, sense cap pedra, que acaba d'ésser venut a Londres, per la respectable suma de 85.315 franchs.

Sorprèn la cantitat escrita, per quant un tenedor de joyes, no hi hauría, a ben segur, posat un preu major al de 15 pessetes.

Però l'anell té valor històrich, y es per això que'ls tafaners coleccionistes de tot el mon, y especialment els nort-americans, l'empaiten que es un gust, sense tenir en compte que, com més son a volerla, més fan aumentar el seu preu.

L'anell en qüestió, es el que la reina Elisabeth d'Anglaterra, va regalar al seu amich el comte d'Essex, prometentli que en qualque desventurat acontexement que's trobés en la seva vida, enviantli l'anell d'or, ella'l salvaría.

Poch temps després de fet aquest present, el comte d'Essex caigué en presó, y una de les seves parentes, la comtesa de Notingham, fou la encarregada de trasmetre a la Reina'l valiós anell. Mes la Comtesa, per histories molt profondes y llargues d'explicar, no va pas cumplir la seva missió, y Essex fou executat.

Al saber la nova la reina Elisabeth, y al enterarse del mancament de la Comtesa, desesperada sofrí un atach cerebral y va morir.

D'aquell anell novelesch, pel que's barallen els coleccionistes, un senyor anglès, ara'n dona el preu que'l venturós posseidor ringui a bé demanarne.

Esmalts

Per un milió de franchs acaben de vendres deu plaquetes rodones d'or esmaltat ab les figures dels apòstols. Daten del sigle IX, y formaren part fins fà poch de la célebre colecció Swenigorodskoi. Els hereus d'aquest les venguéren a un conegut comerciant en objectes d'art de París.

Gravats de Callot

Preocupava desde fà temps als que'ls interessen les coses d'art, si havía sigut gravada per Callot la serie de quaranta dos gravats, anomenada dels «Miracles de l'Anunciació de Florencia», que no ostenta cap firma. Se tracta dels principals miracles de la Madona florentina que'l Pare superior dels Servistes havía manat gravar l'any 1612.

Per una casualitat s'ha vingut en coneixement de que, en efecte, l'autor era en Callot. Ab l'ex-libris d'aquest artista s'ha trobat a la biblioteca Nacional de París un exemplar de l'obra, que conté dos bosquejos originals den Callot. Cotejantlos ab els gravats del llibre, s'adquireix el plè convenciment de que en Callot fou el que feu les ilustracions dels «Miracles de l'Anunciació».

Concurs

El Govern de la República de Xile acaba de convocar un concurs internacional pera varis monuments. Pera un d'ells, el «Monument de la Independencia», està prescrita la forma d'un arch de triomf. La execució d'aquest monument s'ha valorat en 240.000 dollars. El primer premi serà de 10.000; el segón, de 5.000.

Ademés s'erigiràn monuments a cinch homes d'Estat. Pera cada obra s'han assignat 60.000 dollars. El primer premi serà de 2.000 y el segón de 1.000. Els plànols, firmats ab un pseudònim, deuràn enviarse, fins al día primer de setembre vinent, a la embaixada xilena de París.

Provisió d'una cátedra

Després d'unes oposicions celebrades a Madrid, que han durat alguns mesos, ha sigut nomenat professor de la classe de colorit y composició de la Escola de Belles Arts de Llotja, el pintor don Vicens Borràs Abella.

Coneguda la nova entre'ls nostres artistes, ha sigut objecte de molts comentaris, car se sabía que'l senyor Borràs se disputava la plaça ab el notable artista don Dionís Baixeras, qui s'ha quedat sense la cátedra.

Entre'ls noms que's barrejaven als dels opositors en els comentaris, n'hi figuraven alguns que, si res tenen que veure ab l'art, son en cambi figures rellevants en la política de l'actual Govern.

Els de Terrassa a n'en Clará

Els qui, desde Terrassa, seguim ab interès totes les manifestacions d'art de Catalunya y contribuim a elles en la mida del nostre humil esforç, veyem ab fonda pena no s'hagi concedit el premi d'honor de l'actual Exposició Internacional d'Art, a n'en Joseph Clará, el tan insigne com indiscutible artista català, y ens adherim ab entusiasme al merescut homenatge que se li vol tributar, creyent que aquest acte espontani d'admiració y de justicia del poble es pera l'artista el més alt, el més preuat y el més gloriós de tots els honors y de tots els premis.

Terrassa 27 maig 1911.

Joan Llongueras, Alexandre Galí, Francisco Pí de la Serra, Bonifaci Romero, Joaquim Vancells, Martí Alegre, Pere Vives, Pau Galí, Ramón Arias, Tomàs Viver, Joseph Torra.

Estudis Universitaris Catalans

Avuy dijous, a les deu del vespre, a la sala d'actes del Centre Autonomista de Dependents del Comerç y de la Industria, don Lluis Folch hi donarà la conferencia setmanal del curs de la «Historia de l'habitació humana», un dels d'extensió universitaria organisats pels Estudis Universitaris Catalans.

El programa es el següent:

Roma.—Els seus orígens.—La seva importancia en la civilisació.—Caràcter de la civilisació romana apareixent en les obres arquitectòniques y esculptòriques. —Les construccions romanes d'influencia grega.—Les d'influencia etrusca.— Les d'invenció romana.

Exposició Regional

Dissapte fou inaugurada a Saragossa la Exposició regional de Belles Arts, que ha organisat l'Ateneu de dita ciutat.

El president de l'Ateneu, senyor marqués d'Arlanza, va pronunciar un eloqüentíssim discurs, exposant les aspiracions de la corporació que presideix, encaminades al foment de l'art regional.

L'acte inaugural va resultar brillantíssim.

Els pintors aragonesos senyors Gàrate (don Joan Joseph), Lafuente, Gracia, Galiay, García Condoy y altres exposen obres que han cridat l'atenció.

Algunes de dites obres estàn ja venudes.

Exposició de primitius

Al saló d'actes de l'Academia de Belles Arts de Madrid ha quedat oberta al públich la Exposició de la notable colecció de quadres de Primitius espanyols, adquirida recentment per la senyora de Iturbe.

Han visitat la interessantsísima Exposició molts artistes y aficionats, els quals feren justos elogis de les notables taules exposades.

De la notable Exposició se n'ha publicat un catàlech, ab breus notes descriptives de les 31 obres que formen la colecció, y gravats reproduint les taules.

El catàlech porta un pròlech de don Elías Tormo.

L'Adam y la Eva de Rodín a Nova York

L'Adam executat per Rodín, ara fà trenta anys, y la Eva que'l gran esculptor va modelar més tart, han sigut enviades desde París cap a l'América del Nort, pera entrar a formar part de les colecciones del Museu Metropolità de Nova York.

Aquestes dúes esculptures, en son principi, hayen de formar part de «La Porta del Infern». Quan l'Adam fou exposat al Saló de París, fou en general poch elogiat, ¿qui sab si poch entés?, y com totes les grans empentes se va aixecar la protesta de les gents estàtiques, y l'entusiasme de dos o tres crítichs solament.

Desde la reventada que va caure sobre aquesta esculptura, Rodín no l'havía ensenyada may més a ningú, fins a tant que'l públich francès n'havía ja perdut la memoria.

Exposició de flors

S'ha inaugurat a París una exposició de flors y de l'art de la jardinería, en la qual hi figuren exquisides mostres d'art, que han merescut grans elogis, y entre elles certs projectes de jardins de veritable originalitat, cosa tan difícil en aquestes tasques de llarga historia.

Els Primitius a Niça

A Niça, la célebre vila de hivern, actualment hi hà oberta una interessantíssima exposició de Primitius.

Se parla de la fundació en aquella bella ciutat d'un Museu de Primitius, y el notable escriptor d'art M. Paul Andrà, va publicar un d'aquests dies en el periódich «Petit Niçois», un interessant article, del qual n'extrayem les següents ratlles:

«No hi hà dubte, que es possible fundar a Niça un Museu de Primitius que no hagi d'envejar rès als més bells museus de Italia y, sobre tot, tenint en compte que'ls nostres primitius son ben autoctons, tota vegada que en ells se fusionen l'art toscà, l'art flamench y l'art provençal.»

Exposició Internacional d'Art Decoratiu

Les societats la «Unió Central de Arts decoratives», la «Societat de Foment de l'Art y la Industria» y la «Societat d'Artistes decoradors», s'han dirigit al sub-secretari de Belles Arts de França, M. Dejardin-Beaumez, en solicitut de que reclami del Parlament, que's celebri a París en l'any de 1914 una Exposició Internacional d'Art Decoratiu.

Monument a un pintor alsacià

Diumenge va inaugurarse a Bernwiller (alta Alsacia) un monument al célebre pintor alsacià Henner.

El monument té cap a cinch metres d'alt, y es constituit per una simple estela de pedra del país, aixecada vora un camí, en un angle de la propietat del pintor monumental.

Al cim de la estela hi hà el bust del pintor, y al peu una figura femenina simbolisant la inspiració.

Exposicions

La Unió Central de les Arts Decoratives de París, que tant activament treballa en aquests darrers temps per la renaixensa de les Arts aplicades, ha reunit en el pabelló Marsan tres exposicions de força interès.

Una d'elles consisteix en l'historial de la Legió d'Honor y condecoracions franceses, l'altra en «La turquería a Europa durant els sigles XVII y XVIII» y la darrera, que es formada per la colecció de ceràmiques Imbert es constituída per exemplars italians dels sigles XV y XVI.

Els mestres holandesos

A la sala dels Jochs de Palma de les Tullíries, a París, actualment està oberta una interessant exposició dels grans y petits mestres holandesos del sigle XVII.

El públich que assisteix a n'aquesta exposició es nombrós, car els beneficis de recaudació son destinats a benificencia.

L'esforç d'uns quants coleccionistes, tan entusiastes del art com de les bones obres de caritat ha reunit, en bellíssim conjunt, al voltr d'uns quants Rembrandts y Franz Hals, una infinita serie de obres dels seguidors de la escola de dits mestres.

La muller de Monet

El gran pintor Claudi Monet acaba de sentir el dolor de veure morir la seva esposa.

La companya del célebre pintor era un esperit entusiasta per les cosses de art, y una profonda admiradora de la obra del seu espós.

La mort se l'ha emportada, després d'una malaltía que li ha donat dos anys de sofriments.

Pera'l Louvre

L'arquitecte francès Maurici Ivon, que acaba de morir, ha llegat al museu del Louvre totes les obres de son pare'l pintor Adolf Ivon, autor del célebre quadre titulat «La torra de Solferino», que figura al Museu de Versalles.

Un quadre ben pagat

La setmana passada va vendres a Londres un quadre de Raeburn, retrat dels Mtres. Robertson Williamton, pel preu de 557,000 franchs.

Es aquest quadre—o el seu comprador—qui ha batut el record dels preus de venda a les subastes de quadres a Londres.

«Museum»

El quart número de «Museum» es dedicat al art romà ab motiu de l'actual Exposició de la civilisació romana que s'està celebrant a Roma.

Hi publiquen interessants articles els escriptors andalusos senyor Pelay Quintero y Gestoro Pérez, y l'arqueòlech madrileny senyor Ramón Mélida. El primer tracta dels mosàichs romans a Espanya; el segón, de la Sevilla romana; y el senyor Mélida, de les Excavacions de Mérida y el teatre romà.

Además don Emili Morera hi publica un treball sobre les estatues romanes de Tarragona; y finalment s'hi publica un estudi dels restes romans de Tarragona, que firmen les inicials L. D. y M.

Tots els articles son profusament ilustrats, y van acompanyats de dúes excelents tricomíes, una d'elles reproducció de la testa emporitana del senyor comte de Güell.

Tot plegat fa del quart fascicle de la la revista «Museum» un apiech de datos molt interessants. Sols es de lamentar el que'ls editors, ignorant sens dupte l'esforç que ha fet l'Institut d'Estudis Catalans, qui ha portat a Roma explèndides ampliacions a gran tamany—algunes de dos metres—reproduint monuments romans de Catalunya y altres testimonis de la civilisació romana a Catalunya, diguin, al presentar el número als seus lectors que Espanya no coopera a la Exposició de Roma en el grau que era d'esperar y que per això ho fan ells en la revista, sense mencionar pera rès la representació que hi ha portat Catalunya. Una revista d'art de la condició de «Museum» no devía ignorar lo que a Catalunya s'ha fet ab motiu de l'actual Exposició de Roma.

GRAN SALÓ PARÉS
Exposició Permanent
— DE —
BELLES ARTS
Renovació d'obres setmanalment
Bronzes - Porcellanes y objectes artistichs
Casa fundada en 1840
Carrer de Petritxol, 3 y 5
BARCELONA